

Van **A**andeel Tot **Z**ichtrekening

WEGWIJS IN SPAREN, BELEGGEN, LENEN EN VERZEKEREN

Van **A**andeel Tot **Z**ichtrekening

WEGWIJS IN SPAREN, BELEGGEN, LENEN EN VERZEKEREN

VOORWOORD	11
INLEIDING	13

DEEL I

Banken

HOOFDSTUK 1 HET BELGISCH FINANCIWEZEN IN EUROPESE CONTEXT20

1.	FINANCIËLE SECTOR IN BREDE ZIN	21
2.	BETALINGSINSTELLINGEN EN INSTELLINGEN VOOR ELEKTRONISCH GELD	43
3.	MONETAIRE OVERHEID	45
4.	FINANCIEEL TOEZICHT EN AFWIKKELING	53
5.	ANDERE CONTROLERENDE INSTELLINGEN	63
6.	CENTRALES	71
7.	BEROEPSVERENIGINGEN EN OVERLEGORGANEN	77
8.	OMBUDSDIENSTEN	80
9.	GARANTIEFONDS EN BESCHERMINGSFONDS	83
10.	BEMIDDELAARS OF TUSSENPERSONEN	87
11.	ANDERE INSTELLINGEN	94
	DOE DE TEST!	97

HOOFDSTUK 2 KI EN INTERMEDIATIE98

1.	FINANCIËLE INTERMEDIATIE	99
2.	BALANS VAN EEN BANK	109
3.	RESULTATEN KI	116
4.	INTERMEDIATIE ONDER DRUK	118
	DOE DE TEST!	135

HOOFDSTUK 3 KI EN BETALINGEN136

1.	EVOLUTIE BETAALMIDDELEN	137
2.	CHARTAAL GELD	138
3.	DIGITALE EURO	142
4.	GIRAAL GELD	143
5.	SINGLE EURO PAYMENTS AREA (SEPA)	143
6.	PAYMENT SERVICES DIRECTIVES (PSD'S)	146
7.	ZICHTREKENING	150
8.	OVERSCHRIJVING	163
9.	CHEQUE	171
10.	DEBETKAART	172
11.	KREDIETKAART	178
12.	PREPAIDKAART	183
13.	MOBIEL BETALEN	184
14.	BETALEN MET CRYPTOCURRENCIES	186
	DOE DE TEST!	189

HOOFDSTUK 4 KI EN DIENSTEN190

1.	ALGEMEEN	191
2.	BANKVERZEKERING	192
3.	WISSELVERRICHTINGEN	193
4.	EFFECTENREKENING	195
5.	PRIVATE BANKING	198
6.	VERHUUR VAN BANKKLUIZEN	204
7.	SLAPENDE REKENING	206
8.	NALATENSCHAPSDOSSIER	207
9.	DIENSTEN OP DE KAPITAALMARKT	209
10.	ADVIESVERLENING AAN ONDERNEMINGEN	217
11.	AANBIEDEN CROWDFUNDINGPLATFORM	218
12.	BEMIDDELEN BIJ LEASINGCONTRACTEN	219
13.	BEMIDDELEN BIJ FACTORING	220
14.	LOGISTIEKE STEUN INTERNATIONALE HANDEL	221
	DOE DE TEST!	222

DEEL II

Sparen en beleggen

HOOFDSTUK 5 START TO INVEST		228
1.	FINANCIËLE BASISKENNIS	229
2.	LIQUIDE BUFFER: EEN MUST	229
3.	FISCAAL SPAREN	230
4.	BELEGGEN	230
5.	BEPALEN BELEGGINGSPROFIEL	233
6.	VERGELIJK DE PRODUCTFICHES	243
DOE DE TEST!		259
HOOFDSTUK 6 RISICOLOZE SPAARPRODUCTEN		260
1.	GEREGLEMENTEERDE SPAARREKENING	261
2.	NIET-GEREGLEMENTEERDE SPAARREKENING	269
3.	TAK 21-SPAARVERZEKERING	270
4.	TERMIJNREKENING	275
5.	E-DEPO	277
6.	KASBON	279
DOE DE TEST!		285
HOOFDSTUK 7 AANDELEN		286
1.	OMSCHRIJVING	287
2.	RENDEMENT	290
3.	HOE KOPEN: AANDELENMARKTEN	298
4.	BEURSORDER	301
5.	BEURSKOSTEN	305
6.	VERRICHTINGEN OP AANDELEN	308
7.	AANDELEN SELECTEREN	313
8.	TIPS VOOR BEGINNENDE AANDELENBELEGERS	320
9.	BEURSINDEXEN	322
DOE DE TEST!		331

HOOFDSTUK 8 OBLIGATIES		332
1.	OMSCHRIJVING	333
2.	HOE KOPEN: OBLIGATIEMARKTEN	334
3.	KOSTEN	338
4.	RISICO'S	339
5.	OPBRENGST	341
6.	RENDEMENT	342
7.	PRO EN CONTRA	343
8.	BELEGGERSPROFIEL	344
9.	OBLIGATIES VERSUS AANDELEN	346
10.	SOORTEN	348
11.	STAATSOBLIGATIES	362
DOE DE TEST!		370
HOOFDSTUK 9 FONDSSEN EN HANGMATBELEGERS		372
1.	FONDSSEN	373
2.	TRACKERS	404
3.	TAK 23-FONDSSEN OF BELEGGINGSVERZEKERINGEN	410
4.	OVERZICHT FONDSSENSPAARPLANNEN	416
5.	PENSIOENSPAARFONDSSEN	416
DOE DE TEST!		425

DEEL III

Lenen

HOOFDSTUK 10	CONSUMENTENKREDIET	430
1.	OMSCHRIJVING	431
2.	WER	432
3.	SOORTEN	434
	DOE DE TEST!	443
HOOFDSTUK 11	WOONKREDIET	444
1.	OMSCHRIJVING	445
2.	HYPOTHEEK ALS WAARBORG	447
3.	CONTRACTUEEL VERPLICHTE VERZEKERINGEN	449
4.	LENINGBEDRAG	450
5.	WER BOEK VII BETALINGS- EN KREDIETDIENSTEN	451
6.	RENTEVOETBEPALENDE FACTOREN	455
7.	DIVERSE WOONKREDIETFORMULES	459
8.	AFLOSSINGSMETHODEN	461
9.	VERVROEGDE TERUGBETALING EN HERFINANCIERING	464
10.	FISCALE BEHANDELING	465
	DOE DE TEST!	467

DEEL IV

Verzekeren

HOOFDSTUK 12	VERZEKEREN: ALGEMEEN	472
1.	INDELING VAN HET VERZEKERINGSBEDRIJF	473
2.	WET VERZEKERINGEN 4 APRIL 2014 (BS 30/04/2014)	473
3.	VERZEKERINGSDISTRIBUTIE	487
4.	ENKELE ORGANISATIES	492
5.	DIVERSE BEGRIPPEN	496
6.	FAILLISSEMENT VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ	497
	DOE DE TEST!	499
HOOFDSTUK 13	OVERZICHT VERZEKERINGSPRODUCTEN	500
1.	INDELING VAN DE VERZEKERINGEN	501
2.	SCHADEVERZEKERINGEN: AANSPRAKELIJKHEIDS- VERZEKERINGEN	505
3.	SCHADEVERZEKERINGEN: ZAAKVERZEKERINGS- OVEREENKOMSTEN	513
4.	SCHADEVERZEKERINGEN: RECHTSBIJSTANDSVERZE- KERINGEN	524
5.	PERSOONSVERZEKERINGEN: LEVENSVERZEKERINGEN	526
6.	PERSOONSVERZEKERINGEN: ANDERE DAN LEVENS- VERZEKERINGEN	539
	DOE DE TEST!	549
	LIJST VAN AFKORTINGEN	552
	BIBLIOGRAFIE	555
	INDEX	556

VOORWOORD

De zoektocht naar passend studiemateriaal voor het opleidingsonderdeel ‘Bank en Geld’ in de professionele bacheloropleiding Bedrijfsmanagement, leverde mij geen bevredigend resultaat op. Gezien het vak enerzijds bedoeld is als ‘smaakmaker’ voor de afstudeerrichting Financiën en Verzekeringen en anderzijds als algemene basis in de bank-, beleggings-, krediet- en verzekeringswereld voor alle studenten, was ik aangewezen op meerdere boeken om de volledige materie te doceren. Bovendien miste ik in de bestaande werken recent cijfermateriaal, reële voorbeelden en recente veranderingen in de financiële en verzekeringswereld.

Als gevolg daarvan besloot ik om te werken aan de hand van een syllabus die me de mogelijkheid gaf om enerzijds zowel het financiële als de verzekeringen op te nemen en om anderzijds jaarlijks te actualiseren.

Later werd het cursusmateriaal omgevormd tot een handboek en werden lay-out en dergelijke overgelaten aan een uitgeverij. Voorwaarde was wel dat ik de opportuniteit kreeg om ieder jaar een geactualiseerde editie te maken. Een manier van werken die veel tijd in beslag neemt maar die me uitdaagt om constant de actualiteit te volgen.

Vermits ik een groot deel van mijn vrije tijd spendeer aan de jaarlijkse update, zou ik in eerste instantie mijn kinderen willen bedanken voor hun steun en begrip. Bovendien wil ik nog een woord van dank richten aan Sophie en Nina van Owl Press, die ervoor zorgen dat de herwerkte versie tijdig in de boekhandel ligt. Ook collega Riet De Smit krijgt een speciale vermelding voor de nuttige, opbouwende tips bij het updaten van het boek.

Maar vooral wil ik u bedanken voor de aankoop van *Van Aandeel tot Zichtrekening*. Ik hoop dat de inhoud voldoet aan uw verwachtingen! Houd er echter rekening mee dat de inhoud voortdurend verandert, maar het boek is zo goed als volledig geactualiseerd tot en met juni 2026. Uw feedback is uiteraard te allen tijde welkom!

Leen Carrijn

INLEIDING

Van Aandeel tot Zichtrekening dient in eerste instantie als op maat gemaakt studiemateriaal voor het opleidingsonderdeel ‘Bank en Geld’ in schijf 1 van de professionele bacheloropleiding Bedrijfsmanagement. Het boek geeft een brede basis van de bank-, verzekerings-, krediet- en beleggingswereld, thema’s die in de specialisatiejaren van de afstudeerrichting ‘Financiën en Verzekeringen’ grondiger bestudeerd worden.

Maar *Van Aandeel tot Zichtrekening* is ook een meerwaarde voor iedereen die meer wil weten over (zijn eigen) geld: het boek kan zowel privé als in het beroepsleven van pas komen.

Omwille van de overzichtelijkheid is het boek opgesplitst in vier delen:

Deel I: Banken;

Deel II: Sparen en Beleggen;

Deel III: Lenen;

Deel IV: Verzekeren.

Ieder deel is op zijn beurt ingedeeld in een willekeurig aantal hoofdstukken.

Deel I, ‘Banken’, start met een overzicht van het financiewezen om de ‘Kredietinstellingen’ te situeren in het geheel. De volgende hoofdstukken gaan dan dieper in op de functies van die kredietinstellingen (intermediatie, betalingsverkeer en financiële dienstverlening).

Deel II, ‘Sparen en beleggen’, vangt aan met het hoofdstuk ‘Start to invest’, om daarna over te gaan naar risicoloze spaarproducten, aandelen, obligaties, fondsen, trackers en tak 23-levensverzekeringen.

Deel III, ‘Lenen’, behandelt enkel de particuliere kredieten, meer bepaald het consumentenkrediet en het woonkrediet.

Deel IV, ‘Verzekeren’, bevat enerzijds een hoofdstuk met algemeenheden over verzekeringen en anderzijds een overzicht van courante verzekeringsproducten.

In alle onderdelen wordt de theorie geïllustreerd met actuele voorbeelden, cijfermateriaal en concrete tips voor de lezer.

Meer nog, door de QR-code op de laatste bladzijde van elk hoofdstuk te scannen, start een interactieve kennistoets.

ENJOY YOUR READING!

DEEL I

Banken

K

DEEL I

Banken

HOOFDSTUK 1 HET BELGISCH FINANCIEWEZEN IN EUROPESE CONTEXT	20
1. FINANCIËLE SECTOR IN BREDE ZIN	21
2. BETALINGSINSTELLINGEN EN INSTELLINGEN VOOR ELEKTRONISCH GELD	43
3. MONETAIRE OVERHEID	45
4. FINANCIËEL TOEZICHT EN AFWIKKELING	53
5. ANDERE CONTROLERENDE INSTELLINGEN	63
6. CENTRALES	71
7. BEROEPSVERENIGINGEN EN OVERLEGORGANEN	77
8. OMBUDSDIENSTEN	80
9. GARANTIEFONDS EN BESCHERMINGSFONDS	83
10. BEMIDDELAARS OF TUSSENPERSONEN	87
11. ANDERE INSTELLINGEN	94
DOE DE TEST!	97
HOOFDSTUK 2 KI EN INTERMEDIATIE	98
1. FINANCIËLE INTERMEDIATIE	99
2. BALANS VAN EEN BANK	109
3. RESULTATEN KI	116
4. INTERMEDIATIE ONDER DRUK	118
DOE DE TEST!	135
HOOFDSTUK 3 KI EN BETALINGEN	136
1. EVOLUTIE BETAALMIDDELEN	137
2. CHARTAAL GELD	138
3. DIGITALE EURO	142
4. GIRAAL GELD	143
5. SINGLE EURO PAYMENTS AREA (SEPA)	143
6. PAYMENT SERVICES DIRECTIVES (PSD’S)	146
7. ZICHTREKENING	150
8. OVERSCHRIJVING	163
9. CHEQUE	171
10. DEBETKAART	172
11. KREDIETKAART	178
12. PREPAIDKAART	183

13. MOBIEL BETALEN	184
14. BETALEN MET CRYPTOCURRENCIES	186
DOE DE TEST!	189

HOOFDSTUK 4 KI EN DIENSTEN	190
1. ALGEMEEN	191
2. BANKVERZEKERING	192
3. WISSELVERRICHTINGEN	193
4. EFFECTENREKENING	195
5. PRIVATE BANKING	198
6. VERHUUR VAN BANKKLUIZEN	204
7. SLAPENDE REKENING	206
8. NALATENSCHAPSDOSSIER	207
9. DIENSTEN OP DE KAPITAALMARKT	209
10. ADVIESVERLENING AAN ONDERNEMINGEN	217
11. AANBIEDEN CROWDFUNDINGPLATFORM	218
12. BEMIDDELEN BIJ LEASINGCONTRACTEN	219
13. BEMIDDELEN BIJ FACTORING	220
14. LOGISTIEKE STEUN INTERNATIONALE HANDEL	221
DOE DE TEST!	222

DEEL II

Sparen en beleggen

DEEL III

Lenen

DEEL IV

Verzekeren

HOOFDSTUK 1

HET BELGISCH FINANCIEWEEZEN

IN EUROPESE CONTEXT

Het financiewezen wordt meestal geassocieerd met ‘de banken’, maar er zijn veel meer instellingen die er zowel direct als indirect verband mee houden. Vandaar dat het boek start met een verkennend overzicht van het Belgisch (Europees) financiewezen in brede betekenis. Daar horen inderdaad de kredietinstellingen thuis, maar ook een hele reeks instellingen en personen die aan zeer specifieke behoeften van de economie beantwoorden. En binnen deze structuur wordt het beleid en het toezicht bepaald door overheidsorganen.

In dit hoofdstuk vind je onder andere een antwoord op:

- Waar kan ik zien bij welke KI een overleden familielid klant was?
- Kan ik nog krediet krijgen als ik al een betalingsachterstand heb?
- Wat gebeurt er met mijn spaargeld als de bank failliet gaat?
- Kan je ‘zwart geld’ witwassen via een bank?
- Is een pensioenfonds hetzelfde als een pensioenspaarfonds?
- Mag de KI je verplichten om bij het aangaan van een krediet ook een verzekering af te sluiten?
- Waarom is het interessant om te beleggen in holdingaandelen?
- Kan een particulier ook in het kapitaal stappen van niet-beursgenoteerde (startende) ondernemingen?

1. FINANCIËLE SECTOR IN BREDE ZIN

Het belangrijkste onderdeel van het financiewezen is de financiële sector in brede zin, die bestaat uit ‘iedere instelling die een beroep doet op het spaarwezen en/of zorgt voor de financiering van de ondernemingen en/of fungeert als tussenpersoon tussen het spaarwezen en de kredietnemers.’ Deze zeer ‘brede’ definitie maakt dat ettelijke instellingen behoren tot de financiële sector. Vandaar dat we die lijst filteren op een aantal gemeenschappelijke kenmerken en op die manier de volgende categorieën onderscheiden: kredietinstellingen, participatiemaatschappijen, beleggingsondernemingen en institutionele beleggers.

1.1. KREDIETINSTELLINGEN (KI)

De kredietinstellingen vormen de belangrijkste categorie van de ‘brede’ financiële sector en ze worden meestal gelijkgesteld met de Belgische financiële sector. Enkel hun functies en activiteiten worden verder in het boek uitgebreid besproken.

1.1.1. OMSCHRIJVING

BANKWET

Artikel 4 van de ‘wet op het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen’ of de bankwet van 25 april 2014 omschrijft een kredietinstelling als een onderneming waarvan de werkzaamheden bestaan uit:

- in ontvangst nemen van gelddeposito’s en andere terugbetaalbare gelden;
- verstrekken van leningen, inclusief consumentenkrediet, hypothecair krediet, factoring en financiering van handelstransacties (inclusief forfaiting).

ANDERE

Daarnaast zijn de volgende activiteiten uitdrukkelijk door de wet toegelaten:

- leasing;
- betalingsverrichtingen;
- uitgifte en beheer van betaalmiddelen;
- verlenen van garanties en stellen van borgtochten;
- transacties voor eigen rekening of voor klanten met betrekking tot geldmarktinstrumenten, valuta’s, futures en opties, swaps en effecten;
- deelneming aan effectenemissies;
- advies aan ondernemingen;

- bemiddeling op de interbankenmarkt;
- vermogensbeheer en beleggingsadvies;
- bewaargeving van effecten;
- commerciële inlichtingen;
- verhuur van safes;
- uitgeven van betaalinstrumenten in de vorm van elektronisch geld.

Hiermee werd het model van de ‘universele bank’ ingevoerd. In een universeel bankmodel kan een bank uiteenlopende diensten aanbieden en zich op diverse doelgroepen richten. Dat heeft als gevolg dat heel veel financiële instellingen financiële dienstengroepen zijn met aan het hoofd een financiële holding. Een bankgroep heeft meestal één overkoepelende holding die verschillende poten bundelt: elk dochterbedrijf heeft zijn eigen specialiteit, maar de groep treedt als één geheel naar de klant. De meest voor de hand liggende financiële segmenten zijn:

- retail banking: activiteiten gericht op particulieren;
- corporate banking: activiteiten gericht op ondernemingen;
- investment banking: ondernemingen en de overheid helpen bij emissies en bij fusies en overnames;
- private banking: beleggingsdiensten voor vermogende particulieren;
- asset management: beheren van fondsen voor particulieren en professionals.

De **KBC Groep** is een financiële dienstengroep met een financiële holding aan het hoofd.

1.1.2. FUNCTIES

Uit de wettelijke definitie kunnen we de drie belangrijkste functies van de KI afleiden:

FINANCIËLE INTERMEDIATIE

De intermediatiefunctie of de hoofdactiviteit van de KI bestaat erin op eigen risico als tussenpersoon of financiële bemiddelaar op te treden tussen enerzijds economische actoren met een teveel aan financiële middelen en anderzijds die met een tekort. De intermediatiefunctie wordt in het volgende hoofdstuk grondig uitgelegd.

BEHEER BETALINGSSYSTEMEN

De KI vormen de spil van het betalingsverkeer want ze organiseren girale en elektronische kanalen voor betalingen. Het beheer van de betalingssystemen is zelfs een echte industrie met een enorme toegevoegde waarde voor de economie. De betalingssystemen komen verder in het boek uitgebreid aan bod.

AANBIEDEN VAN FINANCIËLE DIENSTEN

Het bankiersmetier werd in de loop der jaren uitgebreid met een waaier van financiële diensten en producten die extra inkomsten of commissies opleveren.

KI verkopen **verzekeringsproducten** als service naar de klanten toe. Ze treden hier op als (exclusieve) tussenpersoon en ontvangen commissies.

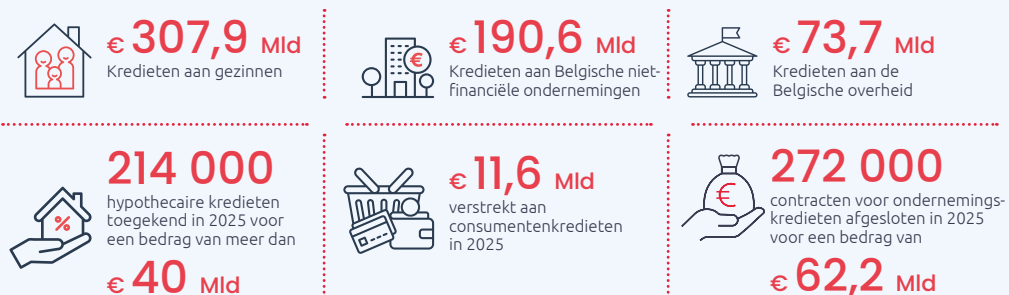
Belfius zal via een partnerschap of overname online schadeverzekeringen aanbieden in Frankrijk.

De Belgische financiële sector in enkele kerncijfers

KERNTAKEN

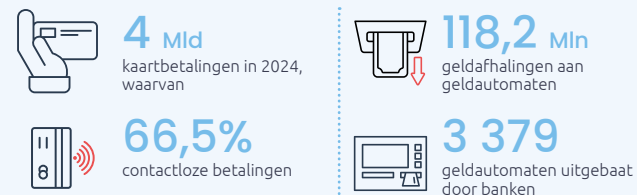
Kredieten aan gezinnen en ondernemingen

Digitaal bankieren

Betalingen en geldafhalingen

Sparen & beleggen

Bijdrage aan de staat

1.1.3. REGISTER NATIONALE BANK VAN BELGIË

Om in België actief te zijn, moet een KI beschikken over een vergunning en geregistreerd zijn op de lijst van kredietinstellingen bij de Nationale Bank van België (NBB). Ze maakt bij de 75 (03/2025) 'Kredietinstellingen met vergunning in België' een onderscheid tussen:

- kredietinstellingen naar Belgisch recht (27);
- bijkantoren in België van KI die ressorteren onder een staat die geen lid is van de Europese Economische Ruimte (48).

De NBB moet regelmatig de KI-lijsten updaten als gevolg van schrappingen, fusies en naamveranderingen: in 2024 stopte NewB en werd het een agentschap van VDK Bank. Verder ging Bpost Bank samen met BNPPF en Axa Bank Belgium met Crelan.

Optima verkreeg in 2011 een vergunning als bank, maar in 2016 werd ze al terug ingetrokken. Optima Bank werd immers verdacht van fraudeleuze bankpraktijken.

1.1.4. GEVARIEERD BANKENLANDSCHAP

Als gevolg van de diversiteit in hun verrichtingen zijn de KI zeer divers en heterogeen. Als we ze indelen op basis van de geografische actieradius waarin ze actief zijn, onderscheiden we:

- **grote banken** met een uitgebreid net van filialen en agentschappen, waardoor ze goed bereikbaar zijn voor het publiek. Ze bieden een breed gamma van financiële producten en diensten aan voor alle mogelijke klantensegmenten;
- **regionale en/of gespecialiseerde banken**, die lokaal een grote invloed uitoefenen en/of door hun specialisatie bekendheid verworven hebben. Sommige instellingen concentreren zich op het klassieke sparen en betalingsverkeer voor gezinnen, andere richten zich eerder tot een specifieke groep van klanten en/of beperken zich tot een nicheactiviteit.

Bank J. Van Breda en C° is vooral actief in Vlaanderen en richt zich op familieondernemers en vrije beroepers. Europabank is een nichebank die zich vooral op consumentenkrediet toelegt.

- **kleine banken** met een gering aantal vestigingen en met beperkt (meestal ook) gespecialiseerd cliënteel.

Figuur 1.1: De Belgische financiële sector in enkele cijfers (Bron: Jaarverslag Febelfin, 2025)

De 100% digitale **Keytrade Bank** is een relatief kleine speler op de Belgische markt, maar ze is een bekende naam als prijsbreker en vernieuwer. De bank is een dochter van het Franse Crédit Mutuel Ark a.

Gaan we echter uit van de distributiekanaalen die ze gebruiken, dan onderscheiden zich traditionele banken en onlinebanken en neobanken.

OMNICHANNEL

Traditionele banken zijn voorstander van de ‘omnichannelstrategie’ en investeren in meerdere distributiekanaalen waaruit de klant kan kiezen. Ze beschikken over een eigen kantorennet, wel of niet in combinatie met een net van zelfstandige agenten (of makelaars), callcenters, bankwebsite, app, enz.

ONLINE-/NEOBANK

Onlinebanken en neo(smartphone)banken daarentegen zijn banken zonder kantorennet die het internet en/of de bankapp als exclusief distributiekanaal kiezen en daardoor minder kosten hebben. Dikwijls werken ze met abonnementsformules en ligt de focus op de verkoop van standaardproducten en het plaatsen van beursorders.

Een rapport van de consultant Bain & Company schat dat digitale banken ongeveer 60 tot 70% goedkoper kunnen opereren dan gevestigde banken met fysieke vestigingen en verouderde technologie. Aan de andere kant zijn deze banken vaker het slachtoffer van financiële fraude en oplichting. Fysieke kantoren hebben nog een voordeel: de lokale bankier kan een vertrouwensrelatie opbouwen met de klant. Om die reden zijn rekeningen bij neobanken vaker een aanvulling dan een vervanging van de primaire bankrelatie. Een neobank profileert zich als een bank, maar verdient minder aan netto-interestinkomsten dan het geval is bij een klassieke bank.

Figuur 1.3: Hoofdkantoor van Revolut in London

Revolut is een smartphonebank met abonnementsformules, die vanuit London werkt onder een Litouwse banklicentie. Ze heeft o.a. Nvidia als aandeelhouder. De neobank wordt gewaardeerd op ca. 66 miljard euro of ongeveer de beurswaarde van ING of Barclays.

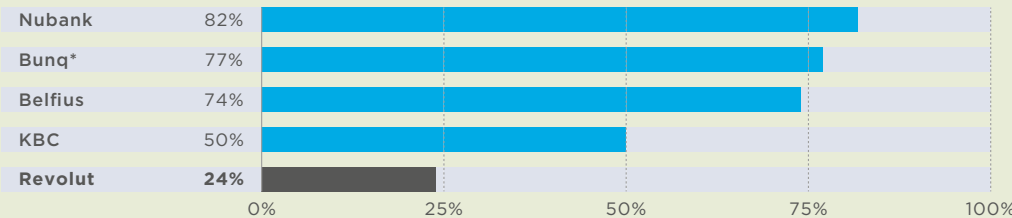
De neobank is populair geworden omdat ze de hoge kosten aanpakt die reizigers en expats betalen om euro's, ponden of dollars om te zetten in andere munten. Revolut hanteert voor de wisselkoersen de lagere interbancaire tarieven, die normaal voorbehouden zijn voor professionele spelers.

In België zegt Revolut 1 miljoen klanten te tellen.

Aan de andere kant waren de Britse Revolut-klanten verantwoordelijk voor het hoogste aantal klachten bij de ombudsman over fraude en oplichting. En de Litouwse toezichthouder beboette Revolut in 2025 wegens tekortkomingen op het gebied van de bestrijding van witwassen.

Op de geconsolideerde balans van risicomijdend Revolut staat aan de activakant slechts 2,55 miljard euro aan uitgeschreven leningen tegenover 41,7 miljard euro aan deposito's van klanten. Dat resulteert in een lage verhouding tussen leningen en deposito's van 6%. Ter vergelijking: de leningen op de balans van KBC komen overeen met 87% van de 237 miljard euro aan deposito's. Bij Belfius is de verhouding zelfs 94%. Ook vergeleken met andere neobanken is Revolut een buitenbeentje. Volgens een rapport van de Amerikaanse bank JPMorgan klokt het Zuid-Amerikaanse Nubank met 130 miljoen klanten wereldwijd af op een lening-depositoratio van 78%, dankzij florerende kredietkaarten. Het Nederlandse Bunq zit op 26% als gevolg van groeiende hypotheekleningen. Desondanks is net geen kwart van Revolut's 5,2 miljard euro omzet te danken aan het renteververschil tussen betaalde en ontvangen interest. Dat komt voornamelijk omdat klanten bij Revolut vaak hun geld op een depositorekening of e-wallet laten staan – wat geen rente opbrengt – en Revolut dat geld op zijn beurt in geldmarktfondsen belegt, waar de online-bank mooie rendementen boekt. Bij zowel traditionele als andere neobanken ligt de omzet uit het renteververschil een pak hoger.

Figuur 1.2: Omzet uit renteververschil neobank vs. traditionele bank (2025) (Bron: *De Tijd*, 09/05/2026)

Izola Bank en **MeDirect Bank** zijn onlinebanken. **Aion Bank** is een digitale bank die werkt met een abonnementsformule zoals Netflix.

BNP Paribas Fortis heeft een puur mobiele bank, **Hello Bank!** Deze virtuele bank heeft geen kantoren, maar wel een Hello Team dat tijdens de week en op zaterdag bereikbaar is. Hello Bank! richt zich tot cliënten die hun dagelijkse bankzaken willen regelen via een smartphone of tablet. Ze biedt een gratis basispakket met een zichtrekening en een betaalkaart, en is gericht naar een publiek dat geen complexe producten nodig heeft.

Belfius wil **Rebel** als 'geheim wapen' inzetten om de razendsnelle opmars van Revolut en andere smartphonebanken te counteren. Bestaande Belfius-klanten zullen de diensten van Rebel nog steeds kunnen gebruiken in hun bankapp. Daarnaast is Belfius van plan Rebel als een volwaardige aparte app in de markt te zetten om mensen van buiten de bank aan te trekken. Met die app is het niet alleen mogelijk om te beleggen, maar ook om te sparen en te betalen. Het aanbod zal kunnen concurreren met dat van de neobanken en andere brokers.

EXTRA INFORMATIE: INTERNATIONALISATIE IN DE BELGISCHE FINANCIËLE SECTOR

België heeft een traditie van openheid ten opzichte van het buitenland en die kenmerkt ook de bancaire wereld: de financiële sector heeft een internationalisatiegraad van 80% (enkel Luxemburg (93%) staat hoger op de Europese lijst). Die internationalisatie neemt drie vormen aan:

1. HET INTERNATIONAAL BANKBEDRIJF

De bedrijvigheid van de banken is sterk internationaal. Bijna de helft van het balans-totaal van de Belgische banken heeft een internationaal karakter: verrichtingen met buitenlandse tegenpartijen of verrichtingen in een andere munt dan de euro. Bovendien is België een significant financieel centrum met competentiecentra voor het wereldwijd financieel systeem (SWIFT, Euroclear).

2. IN BELGIË GEVESTIGDE BUITENLANDSE BANKEN

Heel wat buitenlandse banken zijn zich in België komen vestigen als gevolg van de internationalisering van het bedrijfsleven: de KI volgden de bedrijven naar het buitenland, vooral om competitief te blijven op een aantal belangrijke marktsegmenten. Er was cliëntenuitbreiding met een aantal plaatselijke ondernemingen en ze kregen toegang tot de lokale geld- en kapitaalmarkten.

Bovendien mag niet uit het oog verloren worden dat België als vestigingsplaats voor buitenlandse banken bijzonder aantrekkelijk is: gunstige geografische ligging, aanwezigheid van beslissingscentra van de EU en een goede financiële structuur.

Maar de komst van buitenlandse banken had ook negatieve kanten: de concurrentie nam toe, vooral op de markt van de grote bedrijven. De meeste buitenlandse banken houden zich slechts in geringe mate bezig met het verzamelen van kleine cliëntendeposito's en met het binnenlands betalingsverkeer.

3. DE BELGISCHE KI EN HUN BUITENLANDS NET

Het buitenlands net van de Belgische banken heeft meerdere steunpilaren:

- Correspondentennet van de Belgische banken in het buitenland
Correspondentrelaties tussen banken zorgen voor uitwisseling van onderlinge informatie en resulteren meestal in een bevoorrechte samenwerking. Dikwijls gaat een dergelijke relatie aan een rechtstreekse vestiging vooraf.
- De vestigingen van de Belgische banken in het buitenland
Een bank kan kiezen tussen verschillende vestigingsvormen. Een vertegenwoordigingskantoor is meestal de eerste stap. Deze beslissing wordt genomen als het land of de vestigingszone voor de bank en haar cliënteel voldoende interessant lijkt. Een representative office dient alleen om informatie te verschaffen en voert geen commerciële of financiële verrichtingen uit. Het kantoor houdt zich vooral bezig met het promoten van handelsrelaties. Voor de exporteurs doet het dienst als informatiecentrum, waar hun problemen en vragen omtrent lokale handelsgewoonten, marktprospectie en organisatie van handelsmissies kunnen worden behandeld. Tegelijk verzamelen de kantoren zakenvoorstellen, leggen ze contacten met de plaatselijke overheden en adviseren ze Belgische uitvoerders bij handelsbesprekingen. Na het aanhouden – gedurende een paar jaar – van een representative office, zal de KI al dan niet overgaan tot de opening van een full branch.
- Rechtstreekse of onrechtstreekse minderheidsparticipaties

Hongarije is van de vijf thuismarkten van KBC, naast België, Tsjechië, Slowakije en Bulgarije. De Hongaarse activiteiten waren in 2025 goed voor ongeveer 10% van de 3,6 miljard euro nettowinst van de groep.

1.1.5. TOP 10 MET BELGIAN BIG 4

TABEL 1.1: TOP 10 BANKEN OP BASIS VAN BALANSTOTAAL (BOEKJAAR 2024)
(BRON: FEBELFIN.BE, 15/04/26)

Plaats	Type*	Naam	Bedrag (in miljoenen EUR)
1	DO	BNP Parisbas Fortis Bank	379.846
2	BE	KBC Bank	335.629
3	DO	Euroclear Bank	211.823
4	BE	Belfius Bank	187.457
5	DO	ING België	163.149
6	KN	SMBC – Brussels Branch (31/03/2025)	87.706
7	BE	Argenta Spaarbank	55.833
8	BE	Crelan	55.803
9	DO	The Bank of New York Mellon NV	43.982
10	BE	CBC Banque	17.805
* BE: bank naar Belgisch recht. DO: dochteronderneming, bank naar Belgisch recht met buitenlandse meerderheid. KE: bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming in een EU-lidstaat is gevestigd. KN: bijkantoor, bank naar buitenlands recht waarvan de moederonderneming niet in een EU-lidstaat is gevestigd.			

EXTRA INFORMATIE:CONCENTRATIE IN DE BELGISCHE FINANCIËLE SECTOR

De Belgische financiële sector kent een vrij hoge concentratiegraad die gemeten kan worden aan de hand van:

1. DE EVOLUTIE VAN HET AANTAL BANKEN

In 1980 had België nog 176 financiële instellingen. Twintig jaar later, in 2000, was dat aantal al afgenomen tot 119, waarvan 72 naar Belgisch recht. In 2010 stond de teller nog op 105, waarvan 46 naar Belgisch recht. Nog een decennium later, in 2020, waren het er nog 82, met 31 naar Belgisch recht. Eind 2025 telden we nog 76 banken, waarvan 27 naar Belgisch recht. De daling is het gevolg van een lange reeks fusies, waarmee banken hun schaal vergroten.

2. DE MARKTAANDELEN

Een tweede graadmeter voor concentratie in de financiële sector is het procentueel aandeel van de grootste banken in de totale activa van alle banken in België.

TABEL 1.2: BELANG VAN DE VOORNAAMSTE INSTELLINGEN BINNEN DE BANKSECTOR (IN %, OP BASIS VAN NIET-GECONSOLIDEERDE GEGEVENS)
(BRON: FEBELFIN, 31/12/25)

	Jaar	Top 3	Top 5	Top 10
Balanstotaal	2000	58,9	77,0	83,8
	2005	72,0	86,1	91,0
	2010	60,9	75,5	85,8
	2015	46,8	65,4	82,3
	2020	55,7	75,0	88,5
	2023	48,9	72,5	90,2
	2024	51,2	74,1	92,4
Cliëntendeposito's (1)	2000	60,8	75,0	85,7
	2005	67,7	81,9	89,0
	2010	62,5	76,9	86,4
	2015	52,9	68,1	82,6
	2020	55,2	73,6	87,6
	2023	54,6	72,2	87,9
	2024	55,3	73,2	90,4
Totaal van de kredieten (2)	2000	61,0	78,0	86,3
	2005	68,8	85,8	92,2
	2010	63,0	78,8	89,6
	2015	56,0	73,9	88,5
	2020	58,8	78,7	90,5
	2023	57,9	78,9	90,3
	2024	59,6	80,3	93,8

(1)

In ruime zin. Omvat: schulden tegenover cliënten (zichtdeposito's, deposito's op termijn of met opzegging, gereglementeerde spaardeposito's, deposito's van bijzondere aard, depositobeschermingsregeling, overige crediteuren) + in schuldbewijzen belichaamde schulden (voornamelijk kasbons, obligatieleningen en depositocertificaten).

(2)

Met inbegrip van de schuldtitels.

Enkel op basis van balanstotaal kunnen we in bovenstaande cijfers zien dat de vijf grootste banken 73% van de markt in handen hebben. De resterende banken moeten tevreden zijn met ruim een kwart van de 'taart'. De relatief 'sterke' concentratie is onder meer het gevolg van een aantal 'concentratiegolven' en van periodes van overnames en fusies.

1.2. PARTICIPATIEMAATSCHAPPIJEN

Participatiemaatschappijen 'participeren' in ondernemingen en dat wil zeggen dat ze 'aandelenkapitaal' leveren. In tegenstelling tot de particulieren kopen ze grote hoeveelheden aandelen en worden ze referentieaandeelhouder(s) van de onderneming.

Naargelang hun oogmerk kunnen we de participatiemaatschappijen grofweg indelen in enerzijds investeringsbanken (-fondsen) of zakenbanken en anderzijds holdings.

1.2.1. INVESTERINGSBANKEN (-FONDSEN) OF ZAKENBANKEN

Zakenbanken (ook nog merchant banks, investment banks) leggen zich toe op corporate banking, maar hun activiteiten kunnen zeer sterk van elkaar verschillen. Ze mikken vooral op het nemen van minderheidsparticipaties om dan later het aandelenpakket te verkopen en een meerwaarde te realiseren. Daarnaast treden ze vaak op als leiders van uitgiftesyndicaten, vaste overnemers (underwriters), consultants bij overnamebiedingen, fusies en herstructureringen, begeleiders bij beursintroductions.

Met betrekking tot hun participatieactiviteiten leveren investeringsbanken vooral kapitaal voor 'niet-beursgenoteerde' ondernemingen (private equity) om nieuwe producten en technologieën te ontwikkelen, om het werkkapitaal te verhogen, om overnames te doen of om de balansstructuur van een bedrijf te verstevigen. Het zijn dus belangrijke leveranciers van kapitaal voor niet-beursgenoteerde bedrijven.

REFERENTIEAANDEEL-
HOUDER

CORPORATE BANKING

MINDERHEIDS-
PARTICIPATIES

PRIVATE EQUITY

Het Belgisch-Nederlandse **Waterland** groeide uit tot een van de actiefste spelers op de Belgische private-equitymarkt. **CIM Ventures Investment Fund** richt zich op Belgische kmo's met een jaaromzet tot 10 miljoen euro die kampen met tijdelijke financiële of operationele uitdagingen en nood hebben aan begeleiding en kapitaal voor een duurzame herstructurering.

VENTURE CAPITAL

Een andere specifieke zakenbankactiviteit is het leveren van 'venture capital', meestal via een gespecialiseerd filiaal of fonds. Een venture capitalist focust – in tegenstelling tot een private-equityleverancier – meer op 'nieuwe' ondernemingen, al is het onderscheid niet altijd duidelijk. Gezien het hoge risico is voor de leverancier van innovatiekapitaal managementbijstand belangrijk.

Investeringsbanken werken met geld van externe financiers, meestal institutionele beleggers die dan na vijf à zeven jaar het grootste deel van de eventuele meerwaarde opstrijken.

In België is de term investeringsbank – uitgezonderd de EKI – niet in de wet omschreven en bijgevolg maken de zakenbankactiviteiten deel uit van het activiteitspectrum van andere instellingen uit andere categorieën, in het bijzonder van de grootbanken, van de gespecialiseerde KI en van sommige beursvennootschappen. Ze houden zich naast hun andere activiteiten ook met private equity bezig.

Na de private equity-afdelingen van de vier grootbanken, is **Bank Degroef Petercam** de grootste onafhankelijke zakenbank en vermogensbeheerder van België. (*De Tijd*, 06/05/2023)

De Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen (GIMV) is een beursgenoteerde investeringsmaatschappij.

SFPIM
PMV

Naast de ‘echte’ private-equityfondsen zijn er ook publieke investeringsmaatschappijen actief op de markt, zoals:

- de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (SFPIM);
- de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV): participeert in jonge, innovatieve bedrijven. Naast de ondersteuning via kapitaal, leningen of waarborgen beheert PMV ook het Vlaams defensiefonds.

Figuur 1.4: SFPIM (Bron: *De Tijd*, 21/05/2026)

EXTRA INFORMATIE: PRIVAKS ALS LEVERANCIERS VAN DURFKAPITAAL

Privaks of Private Equity Bevaks zijn gesloten beleggingsfondsen met vast kapitaal die, via openbare aanbidding, gelden investeren in groei-bedrijven met innovatieve projecten. Het beursgenoteerde Quest For Growth (QRF) is er één van. Vermits privaks beleggingsfondsen zijn, komen ze in dit hoofdstuk uitgebreider aan bod.

CROWDFUNDING: PRIVATE EQUITY VOOR PARTICULIEREN

Ook particulieren kunnen durfkapitaal leveren, onder andere via equity crowdfunding. Dit is een alternatieve manier van financieren, waarbij kmo’s en start-ups zich via het internet of een crowdfundingplatform wenden tot het grote publiek in plaats van aan te kloppen bij de traditionele geldschietters zoals banken en investeringsfondsen. Equity crowdfunding geeft de belegger recht op een dividend. Naast aandelenkapitaal leveren, kan een belegger ook intekenen op crowdlending: hierbij koopt hij obligaties die recht geven op een interest. Maar of het nu gaat over aandelen of obligaties: crowdfunding blijft risicovol.

Als gevolg van de tax shelter geniet de investeerder een fiscaal voordeel van 30 tot 45% (afhankelijk van de omvang van de starter) van het geïnvesteerde bedrag. Hieraan zijn echter voorwaarden verbonden:

- maximum investering 100.000 euro;
- aandelen vier jaar bijhouden;
- via een door de FSMA erkend crowdfundingplatform (MyMicroInvest, KBC Bolero Crowdfunding, Look&Fin, e.a.);
- start-up maximum vier jaar oud;
- Belgische vennootschap of vennootschap uit de EER;
- maximale ophaling 250.000 euro.

1.2.2. HOLDINGS

De financiële begrippenlijst definieert de holding als: “Een maatschappij die uitsluitend aandelen van andere maatschappijen bezit en zelf geen (operationele) activiteiten onderneemt”. Verder bestaan er monoholdings die slechts participeren in één onderneming!

Een holding is dus ook een participatiemaatschappij maar met een ander doel dan de investeringsmaatschappijen, holdings streven naar ‘controle over de bedrijven waarin ze participeren, al dan niet via piramidestructuur en/of kruiselingse participaties’. De inkomsten van een holding bestaan enerzijds uit meerwaarden op de verkoop van participaties en anderzijds uit dividenden.

CONTROLE
MEERWAARDEN
DIVIDENDEN

Figuur 1.5: De portefeuille van GBL per 31/03/2025 (GBL.com, 14/03/2026)

De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (SFPIM) werd opgericht om de participaties van de overheid te beheren (holding) en om een investeringspoot uit de grond te stampen (investeringsfonds). Tijdens de financiële crisis (2008-2009) kreeg ze een belangrijke rol bij de redding van de Belgische banken en had de SFPIM verschillende financiële participaties in portefeuille: Ethias, KBC, Dexia, BNP Paribas, BNP Paribas Fortis, om het financiële systeem in België te redden. Momenteel zit de SFPIM met participaties in Ageas en Euroclear, en met 5% van Umicore is ze de op vier na grootste aandeelhouder.

Ethias is in handen van de federale, de Vlaamse en de Waalse overheid, die elk 31,66% hebben. EthiasCo (gemeenten en steden) bezit de andere 5%.

Bovenstaande omschrijving van controleholdings is vrij oppervlakkig omdat niet alle holdings dezelfde politiek, strategie en beleggingsdoelstellingen volgen. Er zijn namelijk ook:

- portefeuillematenschappen of financiële holdings;
- investeringsholdings of industriële holdings.

De beursgenoteerde verzekeringsholding **Ageas**, moeder van het Belgische AG Insurance, behoort tot de grootste twintig verzekeraars in Europa.

Daarnaast is het ook mogelijk om de groep in te delen in actieve en passieve holdings. De laatsten bezitten grote controleparticipaties die moeilijk te verkopen zijn zonder een sterke onderwaardering te ondergaan. De liquiditeit is meestal kleiner dan die van de aandelen waaruit de portefeuille bestaat. Een actieve holding daarentegen stapt frequent in en uit weinig liquide of zelfs niet-beursgenoteerde participaties en beschikt doorgaans over een hoog cashniveau om snel te kunnen profiteren van opportuniteiten.

De **Groep Brussel Lambert (GBL)** is eerder een ‘passieve’ holding terwijl Brederode hoort tot de actieve holdings met een 50/50-verdeling tussen participaties in genoteerde en niet-genoteerde ondernemingen.

Een belegging in holdingaandelen is een goedkope manier van diversificatie in de portefeuille bovenop een hoog dividendrendement. Ze geven bovendien toegang tot private equity en durfkapitaal.

1.3. BELEGGINGSONDERNEMINGEN

1.3.1. ONTSTAAN EN OMSCHRIJVING

WISSELAGENTEN

Oorspronkelijk verliepen beleggingstransacties door tussenkomst van ‘wisselagenten’ met het ‘monopolie van het borderel’, die de orders van hun cliënteel, meestal via banken, samenbrachten op de ‘vloer’ van de Beurs van Brussel. De wisselagenten waren (effecten)makelaars en traden niet op voor eigen rekening. Als gevolg van de invoering van computergestuurde noteringssystemen, onder druk van de banken (die zelf rechtstreeks orders wilden bemiddelen) en door de modernisering van de beurs werd meer professionalisering bij de intermediatie van beleggingen in effecten een noodzaak. Vandaar dat werd beslist dat effectenmakelarij alleen nog kon door tussenkomst van een ‘beursvennootschap’. Daarbovenop werd een reeks gedragsregels uitgevaardigd voor de vennootschappen die vermogensbeheer, beleggingsadvies of makelarij in effecten en valutahandel beoefenen.

BEURSVENNOOTSCHAP

Later werden de beursvennootschappen samen met de vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies, ondergebracht in de categorie ‘beleggingsonderneming’ of ‘onderneming waarvan het gewone bedrijf bestaat in het beroepsmatig verrichten van beleggingsdiensten voor derden’.

1.3.2. BELEGGINGS- EN NEVENDIENSTEN

De financiële wetgeving omschreef een ‘beleggingsdienst’ onder andere als:

- ontvangst, doorgeven en uitvoeren van beursorders, voor rekening van beleggers, maar ook het samenbrengen van beleggers om transacties tot stand te brengen. Beleggingsondernemingen mogen zelf een Multilateral Trading Facility (MTF) of elektronisch platform waarmee professionele beleggers koop- en verkooptransacties uitvoeren, uitbaten;
- handelen voor eigen rekening in financiële instrumenten;
- vermogensbeheer;
- overname van emissies van financiële objecten en plaatsen van die uitgiften.

Daarnaast kunnen beleggingsondernemingen nog nevendiensten aanbieden:

- in bewaring nemen van financiële instrumenten;
- verhuur van safes;
- kredietverlening om cliënten in staat te stellen om een transactie in financiële instrumenten te verrichten;
- beleggingsadviezen verstrekken;
- deviezenverrichtingen uitvoeren.

1.3.3. BEURSVENNOOTSCHAPPEN

De beursvennootschappen, de belangrijkste groep van beleggingsondernemingen, worden geleid door effectenmakelaars en mogen enkel actief zijn in transacties in effecten en andere financiële instrumenten, valutahandel en werkzaamheden die zich in het kader situeren of erbij aansluiten. Ze mogen geen gelddeposito's ontvangen (in tegenstelling tot EKI), noch kredieten toestaan. Om hun activiteiten te kunnen uitoefenen, moeten ze geregistreerd zijn bij de NBB.

In 2023 waren er **12 beursvennootschappen** geregistreerd: Leleux Associated Brokers was de eerste onafhankelijke beursvennootschap en KBC Securities is het grootste Belgische beurshuis. Goldwasser Exchange is gespecialiseerd in obligaties.

1.3.4. VENNOOTSCHAPPEN VOOR VERMOGENSBEHEER EN BELEGGINGSADVIES (VVB)

VVB mogen, naast het uitvoeren van adviserend en discretionair vermogensbeheer, ook orders van cliënteel ontvangen, doorgeven en uitvoeren. Meestal zijn het ‘verzelfstandigde’ dochterondernemingen van KI. Om hun activiteiten te kunnen uitoefenen, moeten ze beschikken over een vergunning van de FSMA.

Econopolis Wealth Management en **Value Square** staan op de lijst van vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies met vergunning in België.

1.4. INSTITUTIONELE BELEGGER

‘Institutionele beleggers’ is een verzamelnaam voor een groep ondernemingen die uit professionele beweegredenen beleggen en waarvan de hoofdfunctie erin bestaat de gelden die ze bij een groot aantal personen inzamelen, op lange termijn te beleggen op de kapitaalmarkt. Hieronder vallen voornamelijk:

- de verzekeringsmaatschappijen;
- het pensioenwezen;
- de instellingen voor collectieve belegging (ICB(E)’s).

Ook vermogensbeheerders, participatiemaatschappijen, industriële ondernemingen en KI oefenen activiteiten uit van ‘institutionele belegging’. Dit bewijst opnieuw dat het moeilijk is om het financieelwezen in te delen in mooi afgebakende categorieën omdat sommige instellingen meerdere activiteiten combineren.

1.4.1. VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJEN

Verzekeringsmaatschappijen dekken – tegen betaling van een premie – risico’s die de verzekeringnemers lopen en gaan eventueel over tot betalen van een schadevergoeding of tot uitkering van een bepaald kapitaal. Om actief te kunnen zijn in België moeten ze een vergunning aanvragen.

RESERVES

Verzekeraars behoren tot de institutionele beleggers omdat ze hun reserves beleggen in aandelen en obligaties van overheden en ondernemingen. In het bijzonder zijn de levensverzekeraars grote beleggers omdat hun producten enorme reserves vereisen: er zijn verschillende soorten levensverzekeringen maar er wordt bij leven en/of bij overlijden altijd een kapitaal uitgekeerd.

Om enigszins een idee te krijgen van de Belgische verzekeringsmarkt, staan in de volgende tabel de marktaandelen van de 15 grootste verzekeringsmaatschappijen. Ze vertegenwoordigen ca. 91% van de totale premie-inkomsten.

TABEL 1.3: MARKTAANDELEN GROOTSTE VERZEKERAARS IN BELGIË
(BRON: ASSURALIA, 2024)

Positie 2023	Verschuiving t.o.v. 2023	Groep	Marktaandeel		
			Totaal	Niet-leven	Leven
1		AG Insurance	20,4	17,0	23,5
2		AXA	12,0	16,5	7,8
3	↑1	KBC	11,5	9,1	13,7
4	↓1	Ethias	10,1	10,9	9,3
5		Belfius	6,7	5,4	7,9
6		P&V Verzekeringen	6,1	6,2	6,0
7		Baloise	5,9	8,6	3,4
8		Allianz	4,8	3,9	5,6
9		ERGO- DKV - DAS	3,3	5,8	1,0
10		NN	3,0	0,8	4,9
11		Athora	2,0	0,0	3,9
12		Argenta	1,9	1,1	2,6
13		FEDERALE Verzekering	1,6	2,3	1,0
14		Credimo	1,1	0,0	2,1
15	↑1	Foyer	0,9	0,2	1,6
		Top 15	91,2	88,0	94,2

1.4.2. HET PENSIOENWEZEN

Pensioenopbouw kan aan de hand van drie pijlers:

TABEL 1.4: OVERZICHT DRIE PENSIOENPIJLERS

EERSTE PIJLER:
Wettelijk pensioen: Gefinancierd door socialezekerheidsbijdragen op brutoloon van werknemers. Door het repartitiesysteem betaalt de actieve bevolking het pensioen van gepensioneerden.
TWEEDE PIJLER:
Pensioenfondsen en groepsverzekeringen: Georganiseerd en op een of andere manier gefinancierd door de werkgever. Werknemers van wie de werkgever de tweede pijler niet aanbiedt, kunnen kiezen voor een vrijwillig aanvullend pensioen.
DERDE PIJLER:
Pensioensparen via individuele levensverzekering of via pensioenspaarfonds: De derde pijler wordt fiscaal gepromoot en is toegankelijk voor iedereen, zowel voor loontrekkenden, als voor zelfstandigen en ambtenaren.

WETTELIJK PENSIOEN

De eerste pijler, het wettelijk pensioenstelsel, behoort niet meer tot de institutionele beleggers sinds de overgang naar het repartitiesysteem: de verplichtingen worden voldaan met de lopende ontvangsten waardoor niet kan belegd worden in financiële activa op lange termijn.

AANVULLEND PENSIOEN

Bovenop het wettelijk pensioen bieden veel werkgevers een extralegaal pensioen (tweede pensioenpijler) aan. Dit is een kapitaal dat wordt uitgekeerd bij pensionering als aanvulling op het wettelijk pensioen.

Om als werknemer beschermd te zijn tegen een eventueel faillissement, mag de werkgever de spaarpot van het aanvullend pensioen niet zelf beheren. Hij kan dit doen via een groepsverzekering bij een verzekeraar of via een pensioenfonds bij een pensioeninstelling. De laatste groep heet voluit ‘Instelling voor bedrijfspensioenvoorziening’ (IBP) en neemt meestal de vorm aan van een onafhankelijke vereniging zonder winstoogmerk (VZW). Ze moeten ingeschreven zijn bij de FSMA.

Ter opbouw van het aanvullend pensioen storten zowel werkgever als werknemer maandelijks een gedeelte van het loon. De link met de kapitaalmarkt bestaat erin dat de IBP’s gemiddeld een derde van hun reserves beleggen in aandelen, terwijl groepsverzekeraars grotendeels kiezen voor (Belgische) overheidsobligaties.

RENDEMENTS-
GARANTIE 2,5%

De werkgever is verplicht een wettelijke minimumrente van 2,5% (sinds 01/01/2025) (jaarlijks berekend door FSMA)) te garanderen op de premies gedurende de looptijd van het contract.
Niet alleen werknemers, maar ook zelfstandigen bouwen reserves op in de tweede pensioenpijler.

Meer dan 4,5 miljoen Belgen bouwen aan een tweedepijlerpensioen via een groepsverzekering of via een pensioenfonds. In België zijn ongeveer 150 pensioenfondsen actief.
3,3 miljoen werknemers zijn aangesloten bij een tak 21-groepsverzekering en 177.000 bij een groepsverzekering met tak 23-structuur. Nog eens 2,1 miljoen Belgen zijn via hun werkgever aangesloten bij een pensioenfonds. (*De Tijd*, 06/03/2026)

EXTRA INFO: TWEEDE PIJLER VOOR ZELFSTANDIGEN

Zelfstandigen kunnen net als werknemers een aanvullend pensioen opbouwen. Dit kan op twee manieren, die gecumuleerd kunnen worden. Enerzijds is er het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (VAPZ), een vorm van individueel pensioensparen voor zelfstandigen. Anderzijds is er de Individuele Pensioentoezegging (IPT) voor zelfstandigen met een vennootschap, of de Pensioenovereenkomst voor Zelfstandigen (POZ) voor ondernemers zonder vennootschap. De stortingen in beide systemen zijn wel gemaximaliseerd.

PENSIOENSPAREN

De derde pensioenpijler is het individueel pensioensparen via een pensioenspaarfonds of -verzekering. Pensioenspaarfondsen zijn speciale ICB's.

1.4.3. INSTELLINGEN VOOR COLLECTIEVE BELEGGINGEN (ICB)

ICB's – in de volksmond 'fondsen' – trekken spaargeld aan van zeer veel beleggers om dit groot bedrag gespreid te beleggen op de kapitaalmarkt. Fondsen zijn een geliefkoosd beleggingsproduct en in die context worden ze verder in het boek uitgebreid behandeld.

FONDSEN

Aandelenbeleggers houden er best rekening mee dat institutionele beleggers een belangrijke en zelfs overheersende rol kunnen spelen op de effectenbeurzen als ze posities innemen in dezelfde richting. Hun portefeuilles zijn immers omvangrijk en groeien relatief sneller dan die van individuele beleggers.

2. BETALINGSINSTELLINGEN EN INSTELLINGEN VOOR ELEKTRONISCH GELD

2.1. ONTSTAAN

Betalingsinstellingen ontstonden als gevolg van de omzetting van de eerste Payment Services Directive (PSD I) in de Belgische wetgeving, die toegang verschaft aan betalingsdienstaanbieders. Ze bieden enkel betalingsdiensten aan, maar – mits voorafgaande toestemming – mogen ze ook de andere activiteiten uitoefenen:

- het verrichten van nevendiensten van betalingsdiensten;
- het exploiteren van betalingssystemen.

BETALINGSDIENSTEN

2.2. BETALINGSDIENSTEN

Volgens het WER, boek VII, titel 3 zijn 'betalingsdiensten':

- diensten waarbij de mogelijkheid geboden wordt tot het opnemen en deponeren van cash op een betaalrekening;
- betalingstransacties via overschrijving, domiciliëring, betaalkaarten of andere betaalinstrumenten;
- betalingstransacties zoals bedoeld hiervoor, waarbij gebruik wordt gemaakt van kredietovereenkomst;
- de uitgifte van en/of de aanvaarding van betaalinstrumenten ('issuing' en 'acquiring');
- geldtransferten zonder betaalrekening ('money remittance');
- betalingstransacties waarbij de instemming van de betaler wordt doorgegeven met behulp van een telecommunicatie-, digitaal of informatica-instrument en de betaling rechtstreeks gebeurt aan de beheerder van de telecommunicatiediensten, het informaticasysteem of het netwerk, die louter optreedt als tussenpersoon (bv. betalingen met gsm van een parkeerticket).

Bancontact Company, Banqup, Batopin, Cofidis, Isabel, Worldline, e.a. hebben in België een vergunning als betalingsinstelling. (NBB.be, 16/04/2026)

2.3. **BETALINGSINSTELLINGEN**

Betalingsinstellingen mogen geen gelddeposito's of andere terugbetaalbare gelden ontvangen of elektronisch geld uitgeven. Ze mogen bovendien enkel betaalrekeningen aanhouden die uitsluitend voor betalingstransacties gebruikt worden. De door hen verleende kredieten in verband met betalingsdiensten moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen.

De volgende instellingen en overheden mogen zonder voorafgaande vergunning betalingsdiensten aanbieden:

- de kredietinstellingen;
- de Post NV van publiek recht;
- de NBB en de ECB;
- de Belgische federale, regionale en lokale overheden en de overheden van de gemeenschappen in België.

Bancontact Company, Banqup, Batopin, Cofidis, Isabel, Worldline, e.a. hebben in België een vergunning als betalingsinstelling.

2.4. **INSTELLINGEN VOOR ELEKTRONISCH GELD (EGI)**

EGI staan een trap hoger in vergelijking met betalingsinstellingen, want naast aanbidding van betalingsdiensten, zijn toegelaten:

- uitgifte van elektronisch geld;
- distributie/terugbetaling van elektronisch geld.

ELEKTRONISCH GELD

Aldus de wet is elektronisch geld “een monetaire waarde vertegenwoordigd door een vordering op de uitgevende instelling, die is opgeslagen op een elektronische drager, is uitgegeven in ruil voor ontvangen geld en als betaalinstrument wordt aanvaard door andere ondernemingen dan de uitgever.”

Imagor, Panovate en PPS EU zijn de drie e-money-instellingen in België.

3. **MONETAIRE OVERHEID**

De Staat komt in het algemeen op verschillende vlakken tussen op de financiële markten: als ontlener (cfr. de Belgische staatsschuld), als belastingontvanger (cfr. de roerende voorheffing), als controleur of toezichthouder... Maar de ‘monetaire’ overheid in het bijzonder omvat de instanties die het monetair beleid bepalen en uitvoeren.

3.1. **EUROPESE CENTRALE BANK (ECB)**

3.1.1. **ALGEMEENHEDEN**

De ECB is de centrale bank voor de euro, de valuta van veel Europese landen. Zij werd in 1998 opgericht als officiële instelling van de Europese Unie en de hoofdzetel is gevestigd in Frankfurt. Christine Lagarde is de voorzitter.

FRANKFURT
LAGARDE

3.1.2. **MONETAIR BELEID**

De voornaamste doelstelling van de ECB is de prijzen stabiel te houden in de landen met de euro als munt. Dat doet ze door de formulering en uitvoering van het monetair beleid binnen het Eurosysteem, d.w.z. de ECB en de nationale centrale banken van de landen van het eurogebied. Het Eurosysteem is in sommige opzichten de ‘bank der banken’ in het eurogebied. De kredietinstellingen van het eurogebied moeten immers bij het Eurosysteem liquiditeiten lenen om aan de vraag naar bankbiljetten te voldoen en (verplichte) reserves aanleggen bij nationale centrale banken.

Het monetair beleid omvat dus de beslissingen die de ECB neemt om een invloed uit te oefenen op de prijs (en de omloopsnelheid) van geld, de kosten om te lenen en de opbrengst van het spaargeld. In het eurogebied heeft het belangrijkste besluit van de ECB meestal te maken met de reporente of herfinancieringsrente: dit is de rente die de banken moeten betalen als ze bij de ECB geld willen opnemen. Ze belegt maandelijks een vergadering over het monetair beleid waar de verschillende rentetarieven worden herbekeken.

Figuur 1.6: Hoofdzetel van de ECB in Frankfurt

Figuur 1.7: Voorzitter ECB, Christine Lagarde

INFLATIE

PRIJSSTABILITEIT

Het hoofddoel van de ECB is prijsstabiliteit. Dit betekent dat ze ernaar streeft om de inflatie of het percentage waarmee de prijzen stijgen op ca. 2% te houden op de middellange termijn.

Net als andere centrale banken beïnvloedt de ECB de prijzen in principe door vaststelling van de korte rente waartegen ze commerciële banken geld leent. Door een wijziging van deze rente probeert de ECB het volume en de kosten van de kredieten te beïnvloeden. Verkeert de economie in een recessie en ligt de inflatie onder de doelstelling van de ECB, dan zorgt een daling van de rentevoet of monetair versoepelen voor een stimulering van de kredietverlening door lenen goedkoper te maken. Daardoor wordt de vraag in de gehele economie gestimuleerd en nadert de inflatie na verloop van tijd weer de doelstelling van de ECB.

Is de economie oververhit en overtreft de inflatie de doelstelling, dan zorgt een verhoging van de rente of monetair verstrakken voor het tegenovergestelde effect: lenen wordt duurder, waardoor economie en inflatie kunnen afkoelen.

ECB-rente

Om de hoge inflatie (van ca. 10%) als gevolg van de gestegen energieprijzen de kop in te drukken, verhoogde de ECB verschillende keren de depotrente of de rente die de banken betalen als ze geld bij de ECB parkeren: van minus 0,5 in april 2022 naar 4% begin 2024.

Pas vanaf juni 2024 kwam er een eerste renteknip van een reeks van 8 die uiteindelijk in juni 2025 – een jaar na de piek – resulteerde in een halvering tot 2%.

Als gevolg van de gestegen energieprijzen door de Iran-oorlog kwam de Belgische inflatie in mei 2026 op 4,08%. Bijgevolg verhoogde de ECB in juni 2026 de rente naar 2.25%.

ANDERE TOOLS VOOR PRIJSSTABILITEIT

De rentetarieven zijn maar één van de diverse instrumenten die de ECB voor het monetair beleid inzet. Ze beschikt ook over andere instrumenten die al dan niet gecombineerd kunnen worden gebruikt.

De aankopen van waardepapier zijn daar een voorbeeld van. Is de korte rente al heel laag of negatief, dan kan de centrale bank trachten het monetair beleid verder te verruimen door de langere rente te verlagen door middel van de aankopen van waardepapier zoals overheidsobligaties. Door de daling van de langere rente nemen de kredietkosten af.

Daarnaast wordt er centralebankgeld gecreëerd om obligaties aan te kopen: de instellingen die deze obligaties verkopen, zetten de geldopbrengst in om andere activa aan te kopen. Dit drijft de prijs van deze activa op, waardoor het vermogen van de beleggers die deze bezitten, groeit. Daardoor worden deze beleggers gestimuleerd geld uit te geven, begint de economie te groeien en stijgt het inflatiepercentage in overeenstemming met de doelstelling van de ECB.

Sinds november 2014 heeft de ECB de aanvullende taak van het directe toezicht op de grootste banken in het eurogebied op zich genomen.

TOEZICHT

3.1.3. ANDERE TAKEN

Naast monetair beleid heeft de ECB nog andere taken. Zo staat het eveneens in voor valutamarktoperaties en voor het aanhouden en beheren van de officiële valutareserves van de landen in de eurozone. Verder is de ECB de enige instelling in de EMU die bankbiljetten in omloop brengt (of die de nationale banken daartoe machtigt). De ECB speelt ook een actieve rol in het grensoverschrijdende betalingsverkeer.

EXTRA INFORMATIE: DIGITALE EURO

Europa is volop bezig met de ontwikkeling van de digitale euro. Die zou worden uitgegeven door de ECB en zou zonder risico zijn.

Sinds november 2014 heeft de ECB de aanvullende taak van het directe toezicht op de grootste banken in het eurogebied op zich genomen.

3.2. NATIONALE BANK VAN BELGIË (NBB)

Pierre Wunsch,
gouverneur NBB

3.2.1. ALGEMEEN

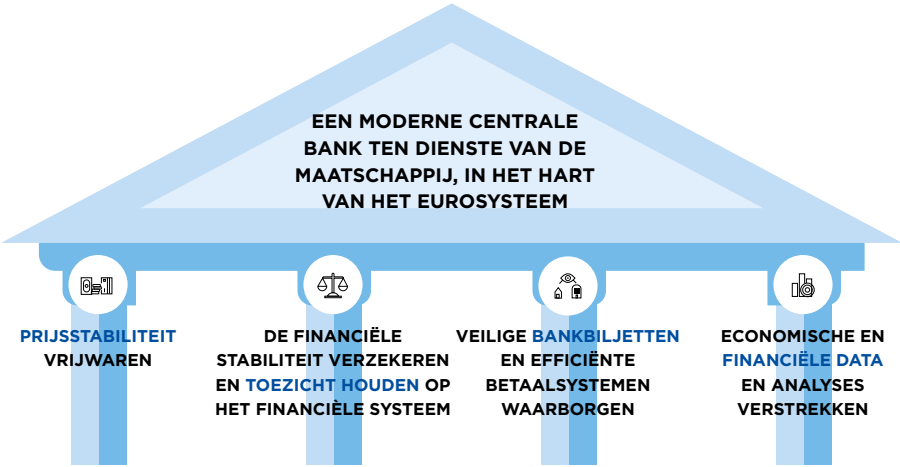
De Nationale Bank van België, met hoofdzetel in Brussel, is sinds 1850 de centrale bank van België en maakt deel uit van het ESCB en van het Eurosysteem. Pierre Wunsch, de huidige gouverneur, zetelt in de raad van bestuur van de ECB.

De helft van de aandelen van de NBB is in handen van de staat en de andere helft is verspreid onder het publiek en verhandelbaar op de beurs. Beleggers houden er best rekening mee dat de NBB een maatschappelijk doel heeft en geen winstmaximalisatie vooropstelt. Verder bepaalt de wet dat 25% van de winst gereserveerd moet worden. Het dividend is niet gekoppeld aan de winst, maar stijgt met het inflatiepercentage.

3.2.2. MISSIES

Als centrale bank bevindt de NBB zich op het kruispunt van alle economische en financiële informatie van het land en levert ze cruciale economische analyses en aanbevelingen.

Figuur 1.8 Missies van de NBB

EUROPEES MONETAIR BELEID

De Nationale Bank speelt sinds 1 januari 1999 een actieve rol bij de bepaling en de uitvoering van het monetair beleid van het ESCB en het Eurosysteem. Het voeren van het monetair beleid binnen het Eurosysteem berust op twee beginselen: beslissingen worden centraal genomen door de Raad van Bestuur van de ECB en worden op een gedecentraliseerde manier geïmplementeerd door de nationale centrale banken.

FINANCIËLE STABILITEIT EN TOEZICHT

Naast monetaire stabiliteit is de handhaving van een efficiënt en betrouwbaar financieel stelsel een belangrijke doelstelling voor iedere centrale bank.

BANKBILJETTEN EN BETAALSYSTEMEN

Net als de andere leden van het Eurosysteem zorgt de Nationale Bank voor de uitgifte van de eurobiljetten en -munten. Die wordt afgestemd op de vraag van de banken, die de schakel vormen tussen de opvragingen en de deposito's van het publiek.

Biljetten worden opgevraagd aan de loketten of de geldautomaten van de banken. Om te voldoen aan de vraag van hun cliënten, bevoorraden die zich bij de Nationale Bank. De rekening die ze bij haar aanhouden wordt gedebiteerd of, wanneer ze biljetten deponeren, gecrediteerd.

EXTRA INFORMATIE: CASHCENTRUM ZELLIK

Vanuit haar cashcentrum regelt de NBB de distributie van contant geld in heel België. Alle biljetten uit de automaat of die de banken als cashreserve aanhouden, worden via dat cashcentrum verdeeld. In het complex wordt ook nagegaan of biljetten of munten niet beschadigd of vervalst zijn.

De NBB schat dat zowat ieder bankbiljet in circulatie minstens één keer per jaar in haar cashcentrum passeert. Dat komt neer op jaarlijks ongeveer 600 miljoen biljetten, goed voor 24 miljard euro. (*De Tijd*, 12/06/25)

In Zellik wordt ook een extra cashreserve bewaard, om een eventuele stijging van de vraag te kunnen opvangen.

Het gebouw is grotendeels geautomatiseerd. De biljetten die de geldtransporteurs via meerdere sassen in het gebouw aanleveren, worden via zes machines gecontroleerd op kwaliteit en echtheid. Om veiligheidsredenen werd er geen enkel raam geïnstalleerd in dit deel van het gebouw.

Daarnaast controleert een deel van de werknemers eigenhandig of de briefjes die binnenkomen echt zijn: de onderzoekers gaan niet alleen na of en hoe een briefje werd vervalst, maar proberen ook aanwijzingen te vinden over waar dat gebeurde.

In 2024 kon de NBB 14.000 vervalste biljetten uit omloop halen en 50.000 valse briefjes onderscheppen nog voor die in circulatie raakten. (*De Tijd*, 12/06/25)

Briefjes die niet meer voldoen, worden via een afzuigstelsel meteen naar de versnipperaar gestuurd. Het 'andere' geld wordt herverpakt: pakjes met briefjes van 20, 50 of 100 euro rollen van de band om klaargemaakt te worden voor het transport naar geldautomaten of naar banken.

Een centrale hal van 27 meter hoog is de kluizenzaal, die dienstdoet als de enige opslagplaats in het gebouw. De NBB stockeert er zowel nieuwe als oude biljetten en kan er in principe ook een deel van haar goudvoorraad bewaren.

Figuur 1.9: De Nationale Bank van België

Elke centrale bank krijgt een quotum: voor de NBB is dat ongeveer 200 à 300 miljoen biljetten per jaar. Omdat de eurobriefjes in alle landen identiek moeten zijn, specialiseren de verschillende centrale banken zich in bepaalde coupures: voor de NBB is dit het briefje van 50 euro.

Particulieren kunnen oude munten en sterk beschadigde en/of oude biljetten omwisselen bij de NBB. Het gaat jaarlijks over om en bij de 150.000 biljetten.

DATA EN ANALYSES VERSTREKKEN

De NBB doet heel wat studiewerk en onderzoek. Voor het monetair en prudentieel beleid is het immers van belang om een goed zicht te hebben op de economische en financiële ontwikkelingen. Ze bestudeert de conjunctuur en peilt via enquêtes naar het vertrouwen bij burgers en bedrijven. Ze analyseert de arbeidsmarkt, de overheidsfinanciën en de financiële stabiliteit van ons land. Daarnaast houdt de Bank ook actuele thema's zoals klimaatrisico's, energieprijzen en de huizenmarkt goed in de gaten. De resultaten worden gepubliceerd.

Daarnaast beheert de NBB de Balanscentrale (neerlegging jaarrekening), het Register voor Kredieten aan Ondernemingen (RKO), de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (CKP) en het Centraal Aanspreekpunt (CAP).

DIENSTVERLENING VOOR DE STAAT

De NBB verleent kosteloos een aantal diensten aan de Federale Staat: ze is onder andere Rijkskassier en centraliseert de inkomsten en uitgaven op de rekening van de Belgische Schatkist.

De NBB staat in voor de uitgifte en de financiële dienst van de staatsleningen: leningen en coupons worden meestal terugbetaald via de KI, die ze op hun beurt aanbieden bij de NBB, maar particulieren kunnen ook terecht aan de loketten van de Nationale Bank.

In het kader van zijn functie als Rijkskassier fungeert de Nationale Bank ook als loket voor de Deposito- en Consignatiekas (DCK).

PAYMENTS EN BACKOFFICE

Bij alle betalingen treedt de Nationale Bank op als tussenpersoon, zij beheert namelijk vereffennings- en betaalsystemen en houdt het betalingsverkeer in de gaten. Zo zorgt de NBB ervoor dat geld en effecten veilig van verkoper naar koper gaan en dat de consument betrouwbaar, efficiënt en vlot kan betalen, zowel in binnen- als buitenland.

Hiertoe biedt ze een aantal diensten aan:

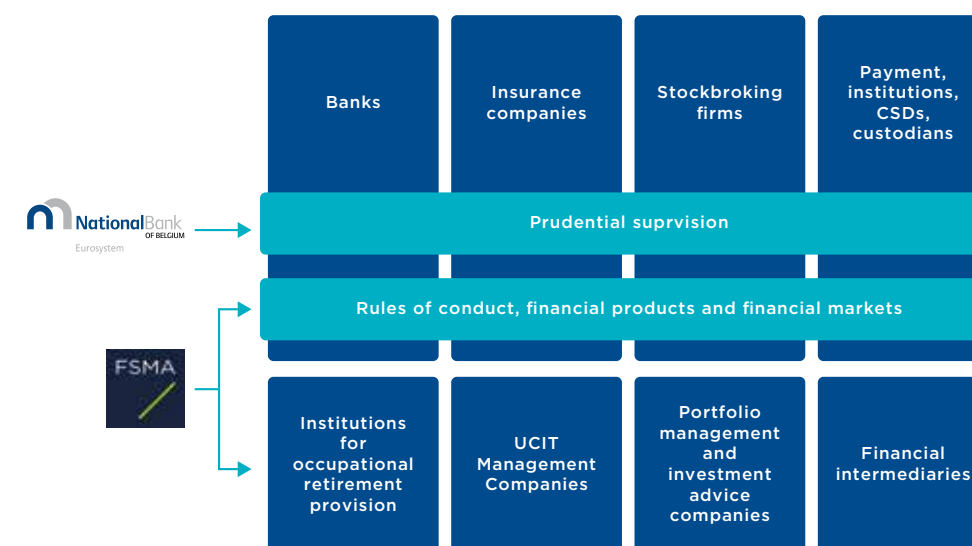
- Beheer van National Bank of Belgium-Securities Settlement System (NBB-SSS): een effectenvereffeningsstelsel voor de veilige afhandeling van (gedematerialiseerde) effecten;
- RECOUR: het rekeningen-courantstelsel dat wordt gebruikt voor de vereffening van operaties op de rekeningen van haar klanten;
- TARGET2: een betalingssysteem dat wordt gebruikt voor de vereffening van centralebankoperaties, voor grote interbancaire transfers in euro en ook voor andere overschrijvingen in euro.

4. FINANCIËEL TOEZICHT EN AFWIKKELING

Als gevolg van de financiële crisis in 2011 werd het financieel toezicht zowel op nationaal als op Europees niveau herzien en versterkt.

Momenteel zijn verschillende spelers betrokken bij het prudentieel toezicht op en de afwikkeling van de financiële instellingen die in België en in Europa gevestigd zijn.

4.1. IN BELGIË

Figuur 1.10: Overzicht van de toezichttaken van NBB en FSMA

4.1.1. NATIONALE BANK VAN BELGIË

De NBB is verantwoordelijk voor het prudentieel toezicht op de grote spelers in de financiële sector, zoals kredietinstellingen (banken), verzekeringsondernemingen, beursvennootschappen, betalingsinstellingen en andere financiële entiteiten.

Voor de kredietinstellingen wordt dit toezicht gedeeld met de Europese Centrale Bank, elk volgens hun eigen bevoegdheden.

De NBB stelt regelgeving op en voert deze uit om de soliditeit en het goed bestuur van het Belgische financiële stelsel te vrijwaren. Ze bepaalt ook

het macroprudentieel beleid, grijpt in bij een crisis en is de verantwoordelijke autoriteit voor de afwikkeling van bepaalde financiële spelers. Tot slot is de NBB betrokken bij de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

In 2022 werd de beursvennootschap **Merit Capital** failliet verklaard en trok de NBB haar vergunning in.

4.1.2. AUTORITEIT VOOR FINANCIËLE DIENSTEN EN MARKTEN (FSMA)

ALGEMEEN

De Financial Services and Markets Authority (FSMA) houdt, naast de NBB, toezicht op de Belgische financiële sector. Figuur 1.11 toont aan binnen welke domeinen de bevoegdheden van FSMA zich situeren. Enkele van die toezichttaken worden hierna uitgelicht.

Figuur 1.11: Bevoegdheden van FSMA (Bron: fsma.be, 15/05/2026)

FSMA stelde mogelijke inbreuken vast bij **Nyrstar** op miskenning van het verbod op marktmanipulatie. FSMA stapte met het dossier naar het Antwerpse parket. Daarnaast bezorgde ze het dossier aan de sanctiecommissie, die als onafhankelijke instantie administratieve geldboetes kan opleggen. (*Nieuwsbrief FSMA*, 09/2022)

Het Wikifin Lab van de FSMA is een digitaal en interactief centrum voor financiële educatie waarbij leerlingen experimenteren met verschillende financiële situaties uit het dagelijks leven.

Naar aanleiding van de koersexplosie van **Gamestop** in mei 2021 volgt de FSMA wat op sociale media verschijnt over Brusselse aandelen: impact op de koers, aanbevelingen of geruchten, handel met voorkennis. Ze kan eventueel de identiteit van de chatters achterhalen.

TOEZICHT OP FINANCIËLE PRODUCTEN

De FSMA ziet toe op de reclame voor financiële producten: ze moet heldere, correcte en niet misleidende info bevatten, en evenwichtig en vlot te begrijpen zijn voor de spaarder.

Hiertoe behoort ook de bevoegdheid van de FSMA met betrekking tot de naleving van de 'standaard' in het kader van de Europese verordening 'EU Green Bonds'. De EuGB-verordening stelt inderdaad een standaard vast voor uitgevende instellingen van obligaties die de benaming 'Europese groene obligaties' of 'EuGB's' willen gebruiken voor hun obligaties. De naleving van de standaard vormt immers een essentieel element om het greenwashingrisico tegen te gaan.

In 2023 moest ING de reclame voor een termijnrekening stopzetten: klanten konden intekenen op een termijnrekening met een looptijd van zes maanden. De bank afficheerde rentevoeten van 4% bruto en 2,5% netto, maar dat waren tarieven op jaarbasis, waardoor het eigenlijke rendement maar de helft was van wat ING netto publiceerde.

De FSMA trof in 2024 een minnelijke schikking van 1 miljoen euro met de staatsbank Belfius. Die hield zich immers niet aan de regels toen ze kasbons promootte bij haar klanten. De bank informeerde haar klanten namelijk onvoldoende. Belfius liet onder meer na een prospectus uit te geven voor die kasbons. De wetgeving verplicht banken nochtans zo'n informatief document op te stellen als voor meer dan 75 miljoen euro wordt ingetekend op die effecten. Dat was bij Belfius het geval: de bank haalde in totaal meer dan 289 miljoen euro op.

“1.281 MELDINGEN IN 2024

De voorbije zes jaar zag de FSMA het aantal meldingen over frauduleuze onlinetradingplatformen bijna vertienvoudigen. Van 149 meldingen in 2019 naar 1.281 vorig jaar. ”

Bron: *De Tijd*, 22/10/2026

In 2025 oordeelde de FSMA dat AION BANK, door de basisrente en/of de verworven getrouwheidspremies niet volledig uit te betalen, zich niet had gehouden aan bepaalde criteria die de wet oplegt om een spaarrekening als gereguleerd te kunnen kwalificeren. De FSMA heeft bijgevolg opgedragen om alle negatieve gevolgen van de beschreven feiten volledig schadeloos te stellen.

Het onderzoek mondde uit in een minnelijke schikking van 700.000 euro en een nominatieve bekendmaking op de website van de FSMA. (*Persbericht FSMA*, 27/05/2025)

TOEZICHT OP DE FINANCIËLE MARKTEN

Als beurswaakhond kan de FSMA o.a. beslissen om de handel in een aandeel te schorsen of om een aandeel te schrappen.

De FSMA ontvangt verder - sinds begin 2018 - informatie over transacties in financiële instrumenten in het kader van de Europese MiFIR-verordening. Hierin kadert haar driemaandelijks 'Retail Investor Dashboard' of een publicatie met kerncijfers over de aandelen-, ETF- en obligatiehandel door Belgische retailbeleggers bij entiteiten onder toezicht van de FSMA.

Als gevolg van berichten over het bod van Ageas op de grootste Britse autoverzekeraar, Direct Line, werd de handel op 28 februari 2024 een aantal uur geschorst.

De notering van het financieel instrument, Ekopak, werd op 31 maart 2025 vanaf 10:05 geschorst op aanvraag van de vennootschap, in afwachting van de publicatie van een persbericht.

De FSMA probeert ook via verplichte insidermeldingen of transacties door leidinggevend een eerlijke beurshandel af te dwingen.

Uit de insidermeldingen bij FSMA bleek dat Marc Coucke na de aankondiging van zijn overnamebod op Smartphoto in maart 2024, de betrokken aandelen in bulk aankocht. (*De Tijd*, 10/04/25)

“VOORZITTER BARCO POMPT MILJOENEN IN EIGEN AANDELEN

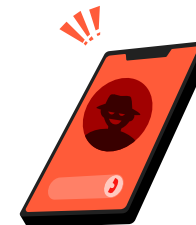
Charles Beauduin kocht op 30 april met zijn holding millions aan Barco-aandelen. Het gaat om een investering van 2,27 miljoen. Eerder dit jaar verkocht hij al 11,1 miljoen euro aan Barco-aandelen. ”

Bron: *De Tijd*, 05/05/2026

EXTRA INFORMATIE: SCAM EMPIRE

Met het internationaal onderzoek 'Scam Empire' legde De Tijd samen met een journalistencollectief en meer dan 30 andere buitenlandse media de interne keuken bloot van een brutale, criminele industrie. Jaarlijks lichtten ze mensen over de hele wereld, ook in België, voor honderden miljarden euro's op met valse beleggingsplatforms waarop zeggeerd geïnvesteerd werd in cryptomunten. Vervolgens pleegden dezelfde oplichters 'recovery scams', waarbij ze de slachtoffers bang maakten en dwongen extra te betalen om hun geld vrij te krijgen.

Figuur 1.12: Scam Empire (Bron: James O'Brien, OCCRP)

BANKIERSEED

De FSMA is bevoegd voor het toezicht op en de follow-up van de regeling inzake de ‘bankierseed’.

De regels van de bankierseed gelden al sedert begin 2025 voor de fit & proper-personen en de verantwoordelijke leidinggevendenden die actief zijn bij agenten in bank- en beleggingsdiensten. Maar vanaf 15 juli 2026 moeten de bankdienstverleners die actief zijn bij agenten in bank- en beleggingsdiensten van een kredietinstelling ook:

- **de bankierseed afleggen**
Elke categorie van bankdienstverleners moet de eed afleggen binnen een termijn van zes maanden.

Wie op 15 juli 2026 reeds actief is bij een agent in bank- en beleggingsdiensten, moet de eed dus uiterlijk op 15 januari 2027 afleggen. Wie pas na 15 juli 2026 in functie treedt, moet de eed afleggen binnen zes maanden na zijn effectieve infunctietreding.

- **de individuele gedragsregels naleven**
Daarnaast moeten alle bankdienstverleners de deontologische regels naleven die als ‘individuele gedragsregels’ worden gekwalificeerd. De beginselen van integriteit, professionalisme en billijke behandeling van de klanten staan daarbij centraal.

ONREGELMATIGE ACTIVITEITEN

De FSMA waarschuwt voor de activiteiten van verschillende ondernemingen die op onregelmatige wijze actief zijn op Belgisch grondgebied. Ze biedt op haar website een tool om na te gaan of het om fraude gaat.

Op de website van FSMA stond in mei 2026 een lijst met frauduleuze tradingplatformen, o.a. Azaliumbit, Beinveron, Eminix Fintrion, Impuls Crescente, Ivelis Trade 7.2, Juste Patrimoine en Quantex Belgica.

Figuur 1.13: Website van de FSMA (Bron: FSMA)

FSMA ACADEMY

De Academy is een opleidingsprogramma voor financiële professionals in de brede zin van het woord.

EXTRA INFORMATIE: HANDEL MET VOORKENNIS

Handel met voorkennis is het ‘misbruiken’ van voorkennis of nog niet verspreide informatie van een beursgenoteerde onderneming. ‘Inside traders’ kopen of verkopen doelbewust aandelen voordat koersgevoelige informatie bij het brede publiek bekend is. Het misbruiken van voorkennis is verboden en de persoon die voorkennis heeft, kan in drie gevallen gestraft worden:

1. als hij zelf handelt in aandelen;
2. als hij zijn voorkennis deelt met anderen;
3. als hij anderen aanraadt om de aandelen waarop de voorkennis betrekking heeft, te kopen of te verkopen.

INSIDERTRADING DOOR EXMAR-MEDEWERKER
Elie Bechelany, een medewerker van de gasreder Exmar, heeft in 2022 misbruik gemaakt van voorkennis en betaalde 12.500 euro in het kader van een minnelijke schikking, aldus FSMA. Bechelany, commandant van het schip Tango FLNG, ontving op 20 juli 2022 informatie die nog niet aan de markt was bekendgemaakt. Het ging over de verkoop van het schip aan de Italiaanse energiegroep Eni. De medewerker plaatste de volgende dag twee aankooporders in Exmar-aandelen. (*De Tijd*, 19/02/2026)

MISBRUIK VAN VOORKENNIS

Op de nieuwsluwe pinkstermaandag (9 juni 2025), – daags voor het Goldman Sachs-rapport – kwam een zotte beweging op de Belgische optiemarkt op de radar. Iemand kocht zowat 33.000 callopties (het recht om een aandeel tegen een vooraf bepaalde prijs te kopen) op Umicore. Dat gebeurde nooit eerder. In Umicore was, net als op de rest van de Belgische beurs, de handel in opties bijzonder droog. Dat net op zo'n kalme beursdag plots meer dan 30.000 callopties op Umicore werden gekocht – spotgoedkoop bovendien, wegens de korte looptijd en het gebrek aan verwachte volatiliteit voor de vervaldag van de optie – was op zichzelf al opmerkelijk. Maar als dan binnen 24 uur een onverwacht, zeer koersverhogend advies van Goldman Sachs verscheen en de koers van Umicore prompt de hoogte in schoot, begon het geheel wel erg veel te lijken op een perfect uitgevoerde gok. Of erger nog: handel met voorkennis. (*De Tijd*, 13/06/25)

4.2. EUROPEES SYSTEEM VOOR FINANCIËEL TOEZICHT

4.2.1. TOEZICHT OP DE EUROPESE FINANCIËLE SECTOR ALS GEHEEL

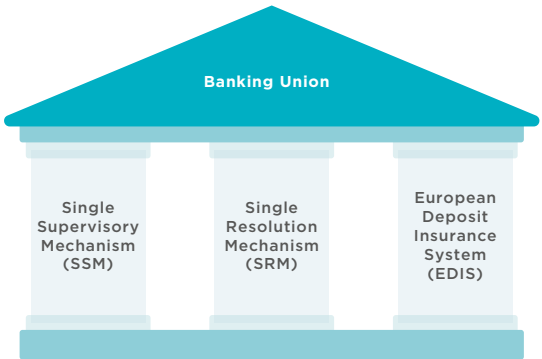
Het toezicht op de financiële sector als geheel wordt uitgeoefend door het Europees Systeem voor Financieel Toezicht (European System of Financial Supervision – ESFS), dat de volgende autoriteiten omvat:

- De drie ESA's (EBA, EIOPA en ESMA): bewaken de stabiliteit van het financiële stelsel in hun respectieve gebieden door passende, doeltreffende en geharmoniseerde Europese toezichtspraktijken te bevorderen.
- Het Europees Comité voor systeemrisico's (European Systemic Risk Board – ESRB): een onafhankelijk orgaan dat verantwoordelijk is voor het macroprudentieel toezicht op het financiële stelsel van de Europese Unie.

4.2.2. TOEZICHT OP DE INDIVIDUELE KREDIETINSTELLINGEN

Het toezicht op de individuele kredietinstellingen wordt uitgevoerd in het kader van de bankenunie. Dit mechanisme werd in het leven geroepen om banken minder afhankelijk te maken van overheden na de financiële crisis van 2008.

De bankenunie steunt op drie pijlers, waarvan de eerste twee in 2014 werden ingevoerd.

Figuur 1.14: De Bankenunie

GEMEENSCHAPPELIJK TOEZICHTSMECHANISME (SSM)

Het Single Supervisory Mechanism (SSM) bestaat uit de ECB en de nationale toezichthoudende autoriteiten van de deelnemende landen (waaronder de NBB). In dit kader werden de banken ingedeeld in twee categorieën:

- Belangrijke instellingen of Significant Institutions (SI's), die onder direct toezicht van de ECB staan. Dit zijn banken die op geconsolideerde basis voldoen aan minstens een van de significantiecriteria.
- Minder belangrijke instellingen of Less Significant Institutions (LSI's), die onder direct toezicht staan van de nationale autoriteiten (waaronder de NBB), met dien verstande dat bepaalde bevoegdheden zijn voorbehouden aan de ECB (met name de 'common procedures') en dat de ECB de mogelijkheid heeft om het directe toezicht over te nemen indien nodig.

GEMEENSCHAPPELIJK AFWIKKELINGSMECHANISME (SINGLE RESOLUTION MECHANISM (SRM))

Het SRM is een alternatief voor een faillissementsprocedure dat kan worden toegepast wanneer dit nodig is in het algemeen belang. De hoofddoelstelling van het SRM is om de ordelijke afwikkeling van in gebreke blijvende banken en bepaalde beursvennootschappen mogelijk te maken en tegelijkertijd de financiële stabiliteit te handhaven, de impact op de reële economie te minimaliseren en de deposito's en activa van cliënten en de belastingbetaler te beschermen.

Figuur 1.15: Wie waakt over onze banken? (Bron: De Tijd, 2013)

EXTRA INFORMATIE: BEVOEGDHEDEN ECB

- De ECB heeft de bevoegdheid om:
- toezichtscontroles te houden en inspecties en onderzoeken uit te voeren;
 - bankvergunningen te verlenen of in te trekken;
 - de aan- en verkoop van gekwalificeerde deelnemingen door banken te beoordelen;
 - te zorgen voor naleving van de prudentiële regels van de EU;
 - kapitaalvereisten (buffers) vast te stellen om financiële risico's tegen te gaan. Deze kapitaalbuffers worden berekend op basis van de risicogewogen activa van een financiële instelling.

EXTRA INFORMATIE: STRESSTEST

De ECB voert regelmatig stresstests uit om de marktdiscipline te versterken door op het niveau van de individuele banken consistente en gedetailleerde informatie te publiceren waaruit blijkt hoe gemeenschappelijke schokken doorwerken in de bankbalansen.

De analyse heeft tot doel de weerbaarheid van banken tegen ongunstige marktontwikkelingen te beoordelen aan de hand van een consistente stresstestbenadering, om de kapitaal- en liquiditeitstoereikendheid van instellingen te waarborgen, de eigen capaciteit van banken op het gebied van stresstests en risicobeheer te bevorderen, en de transparantie te vergroten via uitgebreide informatieverschaffing.

De ECB legde in 2024 aan BNPPF een boete op van 10 miljoen euro omdat ze tussen 2014 en 2021 aan de toezichthouders verkeerde informatie verschaftte over de risicogewogen activa van haar afdelingen. BNPPF gebruikte eigen modellen voor de berekening ervan waardoor de betreffende activa bewust werden onderschat en de bank sterkere kapitaalratio's voorlegde dan de werkelijkheid. (De Tijd, 21/12/24)

5. ANDERE CONTROLERENDE INSTELLINGEN

MINISTER VAN FINANCIËN

5.1. FOD FINANCIËN

In grote lijnen is de minister van Financiën bevoegd voor de financiële sector in het algemeen en de banksector in het bijzonder en kan hij rechtstreeks tussenkomen bij de controlerende instellingen. Verder draagt hij de verantwoordelijkheid voor het monetair en budgetteringbeleid. Hij moet de belangen van de kleine beleggers veiligstellen.

Figuur 1.16: Federaal minister van Financiën, Jan Jambon

ADVIES

5.2. HOGE RAAD VAN FINANCIËN (HRF)

De HRF, voorgezeten door de minister van Financiën, is een studie- en adviesorgaan samengesteld uit vertegenwoordigers van de overheid, de financiële sector en de sociale gesprekspartners. Ze analyseren en bestuderen fundamentele problemen van budgettaire, financiële en fiscale aard en stellen aanpassingen en hervormingen voor. Ze kunnen zowel op eigen initiatief als op vraag van de minister optreden.

De HRF telt twee permanente afdelingen ‘Fiscaliteit en Parafiscaliteit’ en ‘Financieringsbehoeften van de Overheid’ en een Studiecommissie voor de Vergrijzing.

5.3. FOD ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE

De ‘Algemene Directie Economische Inspectie’ van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie heeft drie kerntaken:

1. toezicht op de naleving van de economische wetgeving (Wetboek van economisch recht (WER) en andere economische wetten);
2. coördinatie van de strijd tegen economische fraude, massafraude en consumentenbedrog;
3. bevorderen van alternatieve geschillenregeling.

In Boek VI van het WER, met als titel ‘Marktpraktijken en consumentenbescherming’, lezen we dat koppelverkoop is toegelaten, uitgezonderd in de gevallen waar een bestanddeel een verzekeringspolis of een andere financiële dienst is. Gebundelde verkoop is wel toegestaan: KI en verzekeraars mogen verschillende financiële diensten aanbieden op voorwaarde ‘dat ze een geheel vormen’.

Een aantal toezichttaken die rechtstreeks verband houden met de financiële sector zijn:

- voorkomen dat consumenten misleid worden door oneerlijke handelspraktijken;
- consumentenkrediet in goede banen leiden;
- toezicht houden op de elektronische handel;
- het witwassen van geld tegengaan.

MYSTERYSHOPPEN: de FOD Economie zet mysteryshoppers in om misbruiken bij het toekennen van kredieten op te sporen.

De Economische Inspectie treedt op als onderdeel van de strafrechtelijke keten, die start met het opsporen en vaststellen van inbreuken. Ze kan behalve repressief ook preventief, informatief en waarschuwend te werk gaan.

Banken mogen een woonkrediet aanbieden samen met een schuldsaldo- en/of een brandverzekering, maar het is verboden een autofinanciering te koppelen aan een goedkopere autoverzekering.

5.4. CEL VOOR FINANCIËLE INFORMATIEVERSCHAFFING (CFI)

“Een op de vijf financiële instellingen in België vormt ‘hoog risico’ voor witwassen”

Bron: *De Tijd*, 2020

5.4.1. OMSCHRIJVING

De CFI is een onafhankelijke administratieve overheid met als taak de “bestrijding van het gebruik van het financieel stelsel voor het witwassen van geld en voor het financieren van terrorisme.” Ze staat onder gemeenschappelijk toezicht van de minister van Justitie en de minister van Financiën, wat wil zeggen dat als er ernstige aanwijzingen zijn, de gerechtelijke autoriteiten worden gewaarschuwd en het parket verder onderzoek kan instellen.

Witwassen verwijst naar het verrechtvaardigen van de illegale oorsprong van geld of activa door het in de legale financiële circuits te brengen. Bij de strijd tegen terrorisme wordt financiering tegengegaan, waarbij het niet uitmaakt of de oorsprong van het geld legaal of illegaal is.

Verdachten gebruikten **valse loonfiches** van bouw- of schoonmaakbedrijven om een woonkrediet te krijgen. De leningen werden elke maand afbetaald en soms zelfs versneld terugbetaald.

Criminelen konden bij een **Antwerpse goudsmelter** terecht met zakken goud en kregen er grote sommen cash geld voor, zonder het nalaten van enig spoor. De goudklompen belandden in het legale circuit, zelfs bij de nationale banken.

5.4.2. ANTIWITWASWETGEVING

De antiwitwaswetgeving bestaat uit een preventief en een repressief luik.

Het preventieve luik bepaalt onder meer het toepassingsgebied van de wetgeving:

- alle financiële activiteiten (banken, wisselkantoren, ICB's...);
- levensverzekeringsondernemingen en -bemiddelaars;
- vastgoedkantoren;
- notarissen;
- gerechtsdeurwaarders;
- bedrijfsrevisoren;
- sector van geld- en kansspelen.

Het repressief gedeelte betreft het strafrechtelijk sanctioneren van iedere burger die zich schuldig maakt aan het witwassen van geld.

Er wordt daarbij wel een verband gelegd tussen het preventieve en het repressieve: een KI, een medewerker of een vertegenwoordiger kunnen niet strafrechtelijk vervolgd worden als:

- er een melding is geweest bij de CFI;
- de strafbare operatie niet is uitgevoerd door een KI.

5.4.3. ANTI-MONEY LAUNDERING (AML)

AML-REGELS

De antiwitwaswetgeving voerde AML-regels – waaraan de financiële sector zich moet houden – in en de NBB ziet toe op de meldingsplicht en voert regelmatig inspecties uit op de naleving ervan.

In 2023 legde de sanctiecommissie van de NBB BNPPF een boete op van 15 miljoen euro omdat ze het tussen 2014 en 2019 niet nauw nam met de antiwitwasregels. Zo liet ze o.a. na waakzaamheid toe te passen voor verrichtingen in edele metalen. De bank verrichtte geen onderzoek naar de oorsprong van het goud dat klanten bij haar deponeerden, of naar het geld dat ze gebruikten om dat te kopen. 'Terwijl de instelling gelet op het hoge risico verbonden aan verrichtingen in edele metalen een verscherpte waakzaamheid ten aanzien van dergelijke verrichtingen aan de dag had moeten leggen.' (*De Tijd*, 10/07/23)

De AML-regels leggen diverse verplichtingen op aan de sector:

- identificatie en controle van de identiteit van de cliënten, lasthebbers en de uiteindelijke begunstigde: de integrale identiteit moet gekend zijn en ze moet gecontroleerd worden aan de hand van een geldig identiteitsbewijs dat wordt gekopieerd;
- cliënt-acceptatiebeleid: de KI en andere betrokkenen moeten op een passende wijze hun nieuwe cliënten leren kennen – hun gewoontes, hun profiel en het type van hun frequentste verrichtingen. Ze moeten hier rekening houden met verplichte en specifieke risicocriteria en als die er zijn moet de acceptatie van de cliënt aan een onderzoek worden onderworpen;
- constante waakzaamheid of het opsporen van atypische verrichtingen of verrichtingen die abnormaal zijn en afwijken van het zakelijk en risicoprofiel van de cliënt. Er bestaan lijsten van indicatoren die wijzen op een atypische verrichting;
- meldingsplicht: een vermoeden van witwassen van geld en/of financiering van terrorisme, meldt de KI (en andere betrokkenen) – via haar 'compliance-afdeling' – aan de CFI. Noch de cliënt, noch een derde worden op de hoogte gebracht van de melding;
- bewaren van bewijsstukken gedurende tien jaar.

ING betaalde in 2026 een minnelijke schikking van 1,6 miljoen om vervolging voor witwassen te vermijden. Dit is het maximumbedrag dat in het strafwetboek is voorzien voor het witwassen van geld. Het Brusselse parket startte een vooronderzoek naar ING, nadat de NBB melding had gedaan van mogelijk strafbare feiten. Dat gebeurde nadat de witwaszaak tegen Didier Reynders bekend was geraakt. De oud-MR-minister en voormalig Euro-commissaris werd verdacht van witwaspraktijken via lottospelen. De NBB vermoedde dat ING mogelijk medeplechtig was aan die witwaspraktijken. Het parket onderzocht waarom ING in onverdachte tijden nooit melding maakte van de 245 contante stortingen die tussen 2001 en 2017 werden gedaan voor een totaalbedrag van 836.500 euro. Ook van de 779 e-Lotto-overschrijvingen tussen 2017 en 2024 ter waarde van ruim 202.000 euro kwam vóór 2023 geen melding bij de CFI. (*De Tijd*, 06/05/2026)

Figuur 1.17: Didier Reynders verdacht van witwassen via lottospelen.

Geld witwassen wordt bijgevolg almaar duurder omdat de wetgeving strenger wordt en steeds meer sectoren een meldingsplicht hebben. Steken laten vallen leidt tot reputatieschade en een sanctie van de toezichthouder! Vandaar dat financiële instellingen diensten aan risicogroepen weigeren. Sectoren als kansspelen, diamanthandel, maar ook profvoetbal hebben het steeds moeilijker om een bankrekening te openen.

In 2021 voerde het **Luikse gerecht** een onderzoek naar de herkomst van meer dan 400 miljoen euro verdacht geld dat was ondergebracht bij bank Degroof Petercam. Het was eigendom van de overleden Waalse zakenman Joassart die werkte voor de wapenfabriek FN Herstal. Vermoedelijk waren het verdachte commissies die de zakenman ontving voor onder andere wapenleveringen aan Saoedi-Arabië. De gelden werden in het kader van een fiscale regularisatie overgebracht van Luxemburg naar Degroof Petercam in Brussel die een melding deed aan de antiwitwascel. Op die manier belandde het dossier bij het parket. Het dossier-Joassart veroorzaakte zelfs ontslagen bij Degroof, want reeds in 2019 bleek – na een interne audit van NBB – dat haar interne procedures om witwassen tegen te gaan, serieus tekortschoten (*De Tijd*, 20/02/21).

EXTRA INFORMATIE: REGULARISATIEAANVRAAG

Als bankklanten geld dat niet werd aangegeven, repatriëren uit het buitenland, respectievelijk afkomstig van een bankrekening of een verzekeringsproduct, dan moeten ze eerst een regularisatieaanvraag bij de FOD Financiën indienen. Kan er geen verklaring gegeven worden over de herkomst van het geld, dan is een melding aan de CFI verplicht.

Loterijspelen kunnen gebruikt worden voor witwassen, maar ontsnappen aan de meldingsplicht bij de antiwitwascel.

EXTRA INFORMATIE: ULTIMATE BENEFICIAL OWNERS (UBO)-REGISTER OF RIJKENREGISTER

Het UBO-register werd in alle Europese landen in het leven geroepen in de strijd tegen witwassen en terrorisme. De databank bevat de namen, adressen en andere info van personen die de uiteindelijke begunstigen (UBO) zijn van een bedrijf, stichting of VZW. Het zijn de entiteiten zelf die zich moeten registreren. De databank is in eerste instantie raadpleegbaar door overheidsinstanties zoals de fiscus, maar ook door instellingen die de antiwitwaswetgeving moeten naleven: financiële instellingen, notarissen, advocaten, vastgoedmakelaars, accountants. Het grote publiek krijgt alleen toegang als iemand een legitiem belang kan aantonen.

5.4.4. CEL 'COMPLIANCE'

De antiwitwaswetgeving voorzag dat elke meldingsplichtige instelling een verantwoordelijke moest aanstellen.

Deze 'compliance officer' moet binnen de KI nagaan of de integriteitsregels en de gedragsregels in het bijzonder, effectief en op een gepaste wijze worden toegepast. Hij garandeert een correcte behandeling van de consumenten en is een essentiële schakel in het toezicht op de naleving van de gedragsregels door de FSMA. In feite is de compliance officer de 'interne' financiële toezichthouder in de KI.

Om ervoor te zorgen dat hij over de nodige kennis, ervaring en opleiding beschikt, is het hoofd van de cel compliance onderworpen aan een erkenningsplicht (KB van 12 maart 2012, BS 26 maart 2012). De FSMA legt criteria op in verband met de opleiding en bijscholing, de kennis van de gedragsregels, de professionele betrouwbaarheid en een verplichte rechtsbijstandsverzekering.

De voornaamste activiteitsdomeinen van compliance zijn:

- witwassen en financiering van terrorisme tegengaan;
- fiscaal voorkomingsbeleid en bijzondere mechanismen;
- handel met voorkennis;
- koersmanipulatie;
- privacywetgeving;
- deontologische code;
- onverenigbaarheidsregeling mandaten;
- domeinen aangeduid door het directiecomité.

5.5. GEGEVENSBESCHERMINGSAUTORITEIT (GBA)

De GBA of privacycommissie waakt over vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en ziet toe op de naleving van de Europese privacywetgeving. Deze ‘Global Data Protection Regulation’ (GDPR), bepaalt dat verwerkers van persoonsgegevens, zowel binnen als buiten Europa, strikte normen moeten naleven bij het verzamelen en bewaren van gegevens. Bovendien moet de klant geïnformeerd worden over wat er met de gegevens zal gebeuren (de doelstellingen van de verwerking), waarom (de wettelijke gronden) en zijn rechten met betrekking tot zijn gegevens. In een notendop komt het erop neer dat de klant zelf kan aangeven welke data er mogen worden gedeeld en met wie.

GDPR

EXTRA INFORMATIE: BANKGEHEIM OF DISCRETIEPLICHT

België kent geen ‘bankgeheim’, maar wel een ‘discretieplicht van de bankier’. Dit houdt in dat de KI geen straf riskeren als ze die schenden. Toch verstrekken ze niet zomaar informatie over rekeningen van klanten.

Voor wat betreft erfbelasting en btw, is er geen discretieplicht. Dus bij elk vermoeden van belastingontduiking mag de gewestelijke belastinginspecteur de rekeninggegevens opvragen.

Voor de inkomstenbelastingen kan de discretieplicht worden opgeheven na het inroepen van een ‘aanwijzing van fraude’ door de belastingcontroleur en dit na akkoord van de regionale directeur. Tot de belangrijkste aanwijzingen behoren:

- het niet aangeven van een rekening in het buitenland;
- een groot verschil tussen de aangegeven inkomsten en de levensstijl;
- een aanvraag tot belastingvoordeel voor werken die niet werden uitgevoerd;
- inlichtingen ontvangen door de fiscus waaruit blijkt dat niet alle inkomsten werden aangegeven;

- levering van goederen of diensten zonder factuur;
- verschillen tussen twee exemplaren (exemplaar ‘klant’ en exemplaar ‘leverancier’).

Hier moet wel opgemerkt worden dat alleen de bevoegde belastingdirecteur de bank mag aanschrijven en dat duidelijk moet zijn waarom en op basis van welk wetsartikel gegevens worden opgevraagd.

Bij een aanwijzing van fraude is er een gerechtelijke schikking, maar vóór de opheffing van het ‘bankgeheim’ krijgt de belastingplichtige de kans om zijn fiscale verplichtingen alsnog na te komen. De gevallen van ernstige en georganiseerde fraude behoren tot het terrein van de parketten. Elke parketmagistraat kan – in het kader van zijn onderzoek – steeds de bankrekeningen inkijken.

6. CENTRALES

6.1. REGISTER VAN KREDIETEN AAN ONDERNEMINGEN

Het Register van Kredieten aan Ondernemingen (RKO) registreert alle kredieten aangegaan door rechtspersonen en natuurlijke personen in het kader van hun professionele activiteit. Ook de wanbetalingen met betrekking tot deze professionele leningen worden in de databank opgenomen. KI en andere financiers zijn verplicht om deze kredietgegevens maandelijks te melden.

Het register vormt een belangrijke bron van informatie. Enerzijds kunnen de KI beter de kredietrisico's beoordelen en eventueel beperken. Anderzijds is de databank ook nuttig voor de NBB in het kader van haar wettelijke taken, waaronder controle op de risicoconcentratie bij de kredietinstellingen en het monetair beleid.

6.2. CENTRALE VOOR KREDIETEN AAN PARTICULIEREN

6.2.1. OMSCHRIJVING

Om te verhinderen dat particulieren tot over hun oren in de krediet schulden geraken, registreert de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (CKP) van de NBB alle consumenten- en woonkredieten die natuurlijke

PROFESSIOEEL

REGISTRATIE

WANBETALINGEN

personen voor privédoeleinden afsluiten (positieve centrale), alsook de eventuele wanbetalingen met betrekking tot deze kredieten (negatieve centrale).

Met kredieten bedoelt men: ‘alle verkopen en leningen op afbetaling, leasingovereenkomsten, woonkredieten, evenals kredietopeningen voor particuliere doeleinden, verbonden aan een kaart of een zichtrekening. Kredietkaarten met een beschikbare geldreserve worden ook geregistreerd zelfs als de kaarthouder er geen gebruik (meer) van maakt’.

Concreet komt het erop neer dat de kredietverstrekkers elke kredietovereenkomst (binnen de twee werkdagen) en elk krediet met drie maanden betalingsachterstand van minstens 25 euro (binnen de acht dagen) moeten melden aan de Centrale. Dit is ook het geval als de houder langer dan drie maanden negatief staat op de zichtrekening of de kredietkaartfactuur niet afrekent. De volledige identiteit van de consument (naam, voornaam, geslacht, rijksregisternummer, domicilie), de kredietvorm, de belangrijkste kenmerken (nummer, taal, totaal leningsbedrag, bedrag en frequentie van de afbetaling, begin- en einddatum), alsook de naam en het adres van de kredietgever komen in het bestand. De kredietcentrale brengt de consument op de hoogte van zijn registratie als wanbetaler.

6.2.2. TOEGANG DATABANK

Om de consument te beschermen tegen mogelijk misbruik, somt de wet op wie toegang heeft tot het bestand:

- de consument zelf heeft een inzage- en rectificatierecht: via internet (eID), per post met bijvoeging van een recto/verso kopie van de identiteitskaart of aan de loketten van de NBB kunnen gegevens op eigen naam geraadpleegd worden. Hij kan verkeerde gegevens laten verbeteren of laten schrappen;
- schuldbemiddelaars;
- advocaten;
- notarissen;
- controle-instanties;
- alle kredietverleners maar uitsluitend met betrekking tot specifieke dossiers waarmee ze te maken hebben.

De raadgelegers zijn bovendien onderworpen aan het beroepsgeheim en de gegevens van alle raadgelegers en raadplegingen worden systematisch getraceerd en bewaard.

Verder mogen de verkregen inlichtingen enkel in het kader van de toekenning of het beheer van de kredieten gebruikt worden en niet voor marketingdoeleinden, zoals voor prospectie of om de klanten van andere banken te screenen. In die optiek krijgt de kredietgever die de centrale raadpleegt, nooit de naam van de kredietgever, noch het nummer en de taal van de contracten.

Verkopers en kredietbemiddelaars (handelaars die producten op krediet verkopen, makelaars) hebben geen rechtstreekse toegang tot de gegevens uit het bestand.

6.2.3. VERPLICHTINGEN KREDIETGEVER

Telkens als een particulier een kredietaanvraag indient, is de kredietverstrekker verplicht zowel de positieve als de negatieve kredietinformatie op te vragen. Bij een nieuw consumentenkrediet is dat uiterlijk twintig dagen vóór ondertekening van het contract, en bij een woonkrediet moet de raadpleging maximum twee weken vóór het kredietaanbod gebeuren.

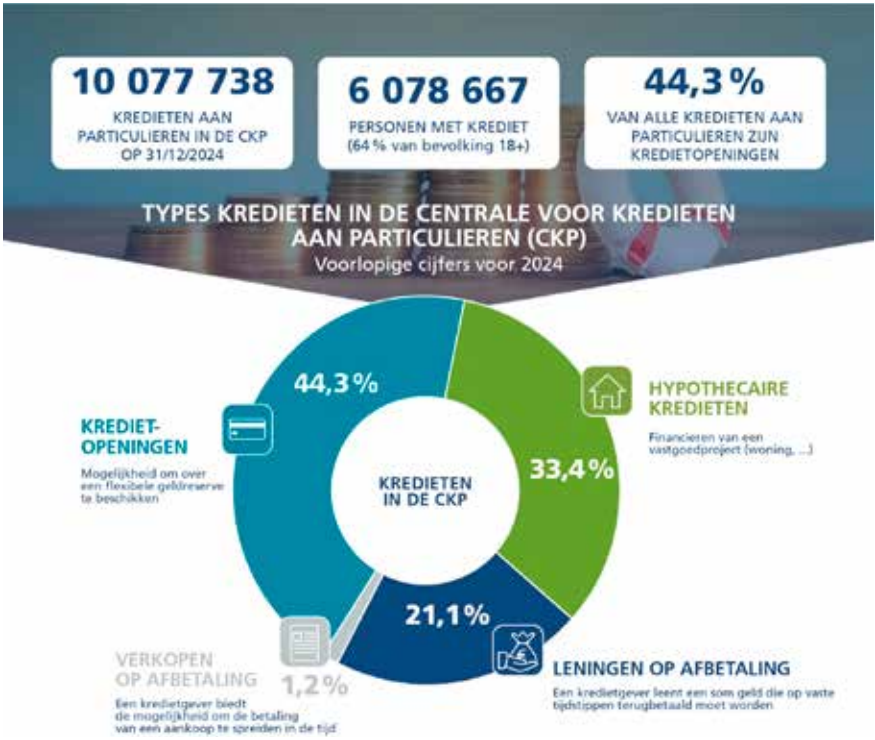
De kredietverstrekker mag geen extra krediet meer verstrekken als de totale schuldenlast niet (meer) in verhouding is met het inkomen van de aanvrager. Hij mag zeker geen krediet meer verstrekken bij een betalingsachterstand van 1.000 euro en meer. En geeft hij bij een betalingsachterstand van minder dan 1.000 euro toch krediet, dan moet hij de toekenning bijkomend motiveren. De kredietgever moet eveneens uitleggen waarom hij een krediet eventueel weigert.

Als de kredietgever zijn wettelijke verplichtingen niet nakomt, kan de rechter beslissen dat de consument alleen het leningbedrag moet terugbetalen of de prijs van het product geldig bij contante betaling. De rechtbank kan zelfs de kredietovereenkomst nietig verklaren.

≥ 1.000 EURO
< 1.000 EURO
MOTIVEREN

6.2.4. BEWARINGSTERMIJN

De gegevens van de positieve centrale worden tot drie maanden en acht dagen na het verstrijken van de overeenkomst bewaard, die van de negatieve centrale tot een jaar na de regularisatiedatum of tot tien jaar na de wanbetaling als de terugbetaling nooit plaatsvond.

Figuur 1.18: CKP in cijfers (Bron: NBB.be, 31/05/2026)

6.3. CENTRAAL AANSPEEKPUNT VOOR REKENINGEN EN FINANCIËLE CONTRACTEN (CAP)

6.3.1. OMSCHRIJVING

REKENINGREGISTER

Het Centraal Aanspreekpunt is het rekeningregister of een databank met informatie over de bankrekeningen en de verzekeringscontracten van alle Belgen. Het wordt beheerd door de NBB en bevat meer in detail:

1. alle Belgische (zicht-, spaar-, termijn- en effecten)rekeningnummers, saldi en namen van de houders (exclusief verrichtingen);

De KI zijn verplicht om twee keer per jaar – op 30 juni en op 31 december – de rekeningssaldi door te spelen aan het CAP, in ruil voor het behoud van het bankgeheim.

2. alle contracten – hypothecaire kredietovereenkomsten, verkoopovereenkomsten op afbetaling, leasingovereenkomsten, leningsovereenkomsten op afbetaling, kredietopeningen, overeenkomsten met betrekking tot beleggingsdiensten en/of -activiteiten, geldtransfers en alle andere contracten – waarbij een kredietverlener geldmiddelen ter beschikking stelt van een natuurlijk persoon of rechtspersoon;
3. alle buitenlandse rekeningen van Belgische ingezetenen;
4. financiële verrichtingen waarbij contanten betrokken zijn.

Het CAP werd in het leven geroepen om de fiscus in één oogopslag te laten zien bij welke banken of instellingen hij moet aankloppen als hij bijkomend onderzoek naar een belastingplichtige wil voeren. Maar gaandeweg werd de doelstelling van het CAP verruimd.

- De Arizona-regering breidde de op te nemen gegevens in het register, verder uit met:
- saldi van buitenlandse rekeningen;
 - individuele opslag van effectenrekeningen en hun saldi;
 - cryptorekeningen en online gokaccounts van boven 10.000 euro.

Het bestaan van (een) buitenlandse rekening(en) moet zowel in de belastingaangifte als bij het CAP (inclusief saldo/saldi) gemeld worden.

Er is ook sprake van een intensiever gebruik van het CAP via ‘datamining’.

“ Datamining toepassen op het register met bankrekeningen en verzekeringscontracten van Belgen is een te grote inbreuk op onze privacy. ”

Bron: *De Tijd*, 17/04/2026

EXTRA INFORMATIE: DATAMINING EN CAP

Een groep dataminers van FOD Financiën zouden het CAP gebruiken voor gepseudo-miseerde data-analyses. De gegevens zijn niet direct gelinkt aan een identiteit, maar als de analyse een verhoogd risico aanduidt in een dossier, zou een ambtenaar wel een onderzoek kunnen starten en de identiteit van de persoon opvragen. Vandaar de felle kritiek van de Gegevensbeschermingsautoriteit GBA.

**“ Vooruit wil bankgeheim
versoepelen na audit Rekenhof ”**

Bron: *De Tijd*, 17/04/2026

**“ In fraudeonderzoeken is het niet logisch om eerst de
informatie aan de belastingplichtige te moeten vragen
en pas na een maand het CAP te kunnen consulteren. ”**

Niels Tas, Kamerlid Vooruit

6.3.2. RAADPLEGING

Om de privacy van de burger te beschermen, zijn aan de raadpleging van het register voorwaarden verbonden. Aanvankelijk had enkel de FOD Financiën – onder strikte voorwaarden en bij vermoeden van belastingontduiking – toegang tot het CAP. Maar de inzagemogelijkheid is de voorbije jaren fors uitgebreid. Zo kan de fiscus het register ook checken in het kader van de inning van achterstallige belastingen.

Later kregen ook FOD Justitie, notarissen en gerechtsdeurwaarders – onder strikte voorwaarden – inzage in het register. Notarissen hebben alleen toegang via Fednot voor de aangiftes van nalatenschappen en ze zien enkel rekeningnummers, geen saldi. Gerechtsdeurwaarders krijgen enkel toegang op verzoek van een rechter bij een bewarend beslag onder derden.

Omdat de doelstelling van het CAP werd verruimd, onder meer door naast fiscale fraude ook het witwassen van geld, de financiering van terrorisme en andere vormen van zware criminaliteit te helpen bestrijden, kregen de diensten van de Staatsveiligheid en de CFI ook toegang.

Uiteraard kan iedereen zelf schriftelijk een gratis overzicht opvragen van de eigen gegevens en eventueel verbetering of schrapping vragen aan de KI.

**“ 100.000 INZAGES DOOR FISCUS
De FOD Financiën keek het register met bankrekeningen
in 2024 meer dan 100.000 keer in. De Vlaamse
Belastingdienst deed dat 7.000 keer, de notarissen
98.000 keer en de FOD Justitie 44.000 keer. ”**

Bron: *De Tijd*, 16/04/2025

Notarissen gaan via het CAP op zoek naar de tegoeden van een overleden persoon bij Belgische en/of buitenlandse banken om te garanderen dat de aangifte volledig is als de erfgenamen niet op de hoogte zijn van de financiële toestand.

Bij vermoeden van fraude kan een bankonderzoek bevolen worden en kan de bank verplicht worden inzage te geven in het saldo van de rekeningen.

**7. BEROEPSVERENIGINGEN EN
OVERLEGORGANEN**

**7.1. BELGISCHE FEDERATIE VAN HET
FINANCIWEZEN (FEBELFIN)**

7.1.1. LEDEN

De Belgische Federatie van het Financiewezen is de overkoepelende beroepsfederatie van de financiële sector. Ze vertegenwoordigt ongeveer 245 instellingen waaronder banken maar ook kredietverstrekkers, vermogensbeheerders en fondsen, beursvennootschappen en effectenmakelaars, leasemaatschappijen, en dergelijke meer. Verzekeringsinstellingen, pensioenfondsen en holdings maken hier geen deel van uit! Het voorzitterschap gaat traditioneel naar een van de grootbanken in België.

Figuur 1.19: Febelfin-leden (Bron: Febelfin, 2023)

7.1.2. TAKEN

Febelfin vervult verschillende taken:

- standpunten innemen;
- lobbyen en deelnemen aan sociale onderhandelingen;
- diensten aanbieden voor de leden, zoals opleidingen via Febelfin-Academy;
- communicatie naar externe stakeholders.

7.1.3. GOEDE BANKRELATIE

Op regelmatige basis stelde de Federatie gedragscodes op, waaronder de ‘Goede bankrelatie’. Deze code is opgebouwd rond zeven pijlers voor een goede bankrelatie en ze bevat regels inzake marketing en reclame. Febelfin stelde een gedragscode ‘Goede Bankrelatie’ op. Ze geldt als minimum-standaard voor de banken in hun relatie met de particuliere klanten (dat wil zeggen natuurlijke personen die handelen voor hun privébelangen). Voor de cliënten vormt ze een handvest waarop ze zich kunnen beroepen tegenover hun bank of tegenover de ombudsdienst.

De code omvat:

1. zeven pijlers voor een goede bankrelatie;
2. gedragsregels voor marketing en reclame naar jongeren;
3. bepalingen in verband met de diensten van de bank.

Voor de uitgebreide gedragscode, zie goedebankrelatie.be.

Wist je dat banken hun reclameboodschappen nooit rechtstreeks mogen richten naar jongeren onder de twaalf jaar? En dat banken minderjarigen niet mogen aansporen om hun ouders onder druk te zetten?

7.2. ASSURALIA

Assuralia is de Beroepsvereniging van de Verzekeringsondernemingen. Ze vertegenwoordigt nagenoeg alle Belgische en buitenlandse verzekeringsmaatschappijen en behartigt de beroepsbelangen van de leden. Haar functies zijn representatie, coördinatie, studie en overleg, informatie en bewustmaking (preventie), opleiding. Zo organiseert ze cursussen en seminars bestemd voor het personeel van de maatschappijen. Verder zijn er een heel aantal advies- en overlegorganen waarmee ze samenwerkt.

ABCverzekering op Assuralia.be is bedoeld om het grote publiek te informeren over risico's en verzekeringen.

Assuralia stelde zowel algemene als specifieke gedragsregels voor de verzekeringswereld op en de Ombudsdienst Verzekeringen houdt hierop toezicht.

Er zijn specifieke gedragsregels betreffende **reclame en informatieverstrekking** over individuele levensverzekeringen.

7.3. ANDERE BEROEPSVERENIGINGEN/ OVERLEGORGANEN

Er zijn uiteraard nog andere beroepsverenigingen en overlegorganen actief, waaronder:

- Nationale Unie van Kredietmakelaars (NUKM);
- Beroepsvereniging voor Zelfstandige Bank- en Verzekeringsbemiddelaars (BZB-Fedafin): Dit is een vereniging van zelfstandigen met als hoofdactiviteit bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten, verzekeringen en/of kredieten. In 2017 telde BZB meer dan 2.300 leden die individueel of via het collectieve lidmaatschap van hun vriendenkring of belangenvereniging waren aangesloten. De agenten van BNP Paribas Fortis, ING, Crelan, Fintro, Beobank, Belfius en DVV zijn collectief bij BZB aangesloten;
- Beroepsvereniging van de Verzekeringsmakelaars (BVVM);

- Belgian Corporate Finance Association (BCFA);
- Belgische Vereniging voor Financiële Analisten (BVFA);
- Belgische Crowdfunding Federatie (BCF);
- Europese vereniging van financiële tussenpersonen (FECIF);
- Belgian Financial Forum (FIFO): studie van de monetaire, bank- en financiële problemen;
- ...

BVFA

De BVFA reikt jaarlijks de prijs uit voor de beste financiële info. De bedrijven worden beoordeeld op verschillende criteria, zoals het verschaffen van toekomstgerichte info, het verzamelen en ter beschikking stellen van de consensuscijfers en de bereikbaarheid van het topmanagement.

8. OMBUDSDIENSTEN

8.1. OMBUDSFIN

De ombudsdienst van de financiële sector bemiddelt bij conflicten tussen cliënten en een ‘aangesloten’ financiële instelling (alle Febelfin-leden, en eventueel niet-leden). Ombudsfina is eveneens bevoegd voor zelfstandigen en ondernemingen die klachten hebben over kredieten, grensoverschrijdende betalingen (maximaal 50.000 euro) en afwikkelingsvergoedingen bij betalingstransacties met kaart (MIFS).

De dienst fungeert als een soort beroepsinstantie voor klachten die niet door de bemiddelingsdienst van de financiële instelling zelf opgelost kunnen worden. Om ontvankelijk te zijn, moeten de geschillen altijd schriftelijk met duidelijke refertes, beschrijving en kopieën van de briefwisseling, ingediend worden.

De Ombudsman formuleert uiterlijk na enkele maanden een schriftelijk advies, dat is voorgelegd aan een vertegenwoordiger van respectievelijk de consumenten of de ondernemingen. Gaat die niet akkoord, dan legt hij het dossier voor aan een bemiddelingscollege, bestaande uit een onafhankelijke voorzitter en drie experts aangewezen respectievelijk door Febelfin en door de consumentenorganisaties. Het ‘College Klachten Ondernemingen’ daarentegen is paritair samengesteld uit vertegenwoor-

digers van de ondernemingsverenigingen en van de financiële sector en een onafhankelijke voorzitter en vicevoorzitter.

Het voordeel van de bemiddelingsdienst is dat de cliënt – zonder dure gerechtelijke procedure – snel een onpartijdig, gratis, niet-bindend advies krijgt, eventueel aangevuld met een schadevergoeding. Als het aangewezen is, formuleert de Ombudsman in een advies een individuele aanbeveling tegenover de betrokken financiële instelling met het oog op het aanpassen van een procedure of herzien van een contractuele bepaling die niet duidelijk genoeg geformuleerd is.

De bemiddelingsdienst is onbevoegd voor een geschil:

- in verband met het commerciële beleid van de kredietinstelling;
- dat bij de rechtbank aanhangig is;
- waarvoor een gerechtelijke uitspraak bestaat.

Van de 2119 geanalyseerde consumentendossiers die Ombudsfina in 2025 behandelde, gingen er 801 over betwiste frauduleuze verrichtingen of 37,8% van het totaal. In het overgrote deel van de gevallen (35,3%) ging het om internetfraude. Een opvallende evolutie in 2025 was er op het vlak van kredietfraude. Ombudsfina kreeg eind 2024 en gedurende 2025 in totaal 68 klachten over Buy Way. Die Belgische kredietmaatschappij biedt consumentenkredieten aan, onder meer voor aankopen op afbetaling bij winkels en online-handelaars. De klachten gingen over kredieten die volgens consumenten frauduleus op hun naam waren afgesloten. Het scenario: fraudeurs onderscheppen gegevens van slachtoffers en gebruiken die om op hun naam een krediet te openen voor online aankopen, meestal gsm’s.

Een belegger ging niet akkoord met een stijging van de beheerkosten van zijn beleggingsfonds na fusie met een ander fonds. De bank, van haar kant, wees op de beslissing van de buitengewone algemene vergadering tot kostenverhoging. Bovendien werd de belegger tevergeefs uitgenodigd voor alternatieve beleggingen. De ombudsdienst oordeelde dat de belegger zelf de beslissing had genomen om in het fonds te blijven en klasseerde de klacht als ongegrond.

Toen een ondernemer een investeringskrediet van 300.000 euro vervroegd wilde terugbetalen, rekende zijn bank een funding loss van 55.000 euro aan. Na tussenkomst van Ombudsfin verminderte de KI de vergoeding tot 25.000 euro.

Op advies – via e-mail – van zijn personal banker investeerde een belegger 75.000 euro in eeuwigdurende obligaties. Na vijf jaar werden de rentebetalingen twee jaar opgeschort. Er volgde een klacht wegens foutieve informatie. Ombudsfin stelde dat de KI tekortschoot in haar verplichting om nauwkeurige, duidelijke en gedetailleerde informatie te verstrekken: ze gaf enkel door dat de obligatie eeuwigdurend was en sprak niet over het achtergestelde karakter. Ook het recht van de emittent om de rentebetalingen te staken, werd niet meegedeeld.

8.2. OMBUDSMAN VAN DE VERZEKERINGEN

De Ombudsdienst Verzekeringen is bevoegd voor:

- geschillen tussen een consument en een verzekeringsonderneming of -tussenpersoon;
- klachten over het RSR-bestand beheerd door Datassur;
- vragen in verband met de gedragsregels voor verzekeringsondernemingen en -tussenpersonen.

De ombudsdienst treedt enkel op in geschillen die niet in onderling overleg tussen de betrokken partijen kunnen worden opgelost. De consumenten moeten hun klacht aan de hand van een standaardformulier met vermelding van naam en referenties van de betrokken maatschappij melden. De klachtenbehandeling is gratis.

De Ombudsman zal proberen om een minnelijke schikking tot stand te brengen, maar hij heeft niet de bevoegdheid om sancties op te leggen.

De verzekerden en de rechthebbenden die een beroep deden op de Ombudsdienst, hebben achteraf een onverminderd recht om langs gerechtelijke weg een oplossing te zoeken.

De ombudsdienst Verzekeringen registreerde in 2024 8.331 klachten, waarvan er 3.736 onderzocht werden. Meer dan de helft leidde tot een positieve oplossing. De meest voorkomende klacht blijft de trage behandeling van dossiers en de gebrekkige bereikbaarheid van verzekeraars, vooral bij autoverzekeringen.

Ook over de waterschade in de brandverzekering steeg het aantal klachten met 26%: de hoogte van de vergoeding, de onduidelijkheid rond esthetische versus vergoedbare schade, en de communicatie met experts en verzekeraars.

Opvallend was ook de stijging van klachten over het RSR-bestand van Datassur, de zwarte lijst van de sector. Omdat verzekeraars verschillend omgaan met het registreren, waren er tal van betwistingen. (*De Tijd*, 04/06/25)

9. GARANTIEFONDS EN BESCHERMINGSFONDS

9.1. INLEIDING

9.1.1. BESCHERMINGSREGELINGEN

Het Garantiefonds en het Beschermingsfonds beschermen tegoeden en financiële instrumenten bij in gebreke blijven of faillissement van een aangesloten financiële instelling (kredietinstelling, beleggingsonderneming, tak 21-levensverzekeraar). Alle lidstaten van de Economische Unie zijn verplicht om een depositogarantiesysteem te hebben dat de spaarders beschermt tegen de gevolgen van een mogelijk faillissement van hun instelling. Ze moeten de tegoeden van de klant tot 100.000 euro per persoon en per instelling waarborgen.

Het Depositogarantiefonds beschikte eind 2024 over ca. 5,7 miljard euro aan reserves. Als die onvoldoende zijn, schiet de Deposito- en Consignatiekas haar de nodige fondsen voor.

België heeft ongeveer 1,8% van de gedekte deposito's en behoort tot de top in Europa, vermits daar 0,8 de norm is. (*De Tijd*, 01/10/24)

In België zijn banken actief die vallen onder het depositogarantiestelsel van verschillende landen: klanten van NIBC, Triodos, ... vallen onder het Nederlandse, die van Santander Consumer Bank onder het Spaanse, die van Deutsche Bank onder het Duitse, die van Keytrade onder het Franse stelsel.

9.1.2. RESOLUTIEFINANCIERING

Het Resolutie(afwikkelings)fonds heeft als missie preventieve maatregelen te financieren om te voorkomen dat solvabele financiële instellingen in gebreke blijven (door de injectie van bijkomend kapitaal). Als gevolg daarvan vermindert het risico op een tussenkomst van het Garantiefonds.

9.2. BESCHERMING VAN HET GARANTIEFONDS

Er zijn drie beschermingsregelingen ingesteld van maximum 100.000 euro per persoon en per financiële instelling voor deposito's, beleggingstegoeden en levensverzekeringen.

9.2.1. BESCHERMING VAN DEPOSITO'S

Ongeacht hun valuta zijn beschermd:

- zicht-, spaar- en termijnrekeningen;
- kasbons op voorwaarde dat ze op naam, gedematerialiseerd zijn;
- obligaties of andere effecten uitgegeven vóór juli 2014.

De bescherming wordt voor zes maanden verhoogd tot 500.000 euro voor deposito's als gevolg van:

- verkoop van de hoofdverblijfplaats;
- uitbetaling van een levens- of groepsverzekering, van een vergoeding voor ontslag of arbeidsongeschiktheid, vergoeding als slachtoffer van strafbare feiten of een gerechtelijke dwaling;
- erfenis.

Het Garantiefonds betaalt de deposito's uit binnen de 7 dagen.

Een klant bij **BNP Paribas Fortis**, **Hello Bank!** en **Fintro**, heeft maar recht op één keer 100.000 euro. Hello Bank! en Fintro zijn immers geen afzonderlijke banken maar bankmerken van BNPPF. Hetzelfde geldt voor klanten van Bank De Kremer (ze zijn klanten bij bank J. Van Breda). Anders is het bij Crelan en Europabank, die deel uitmaken van de groep Crelan omdat Europabank een eigen bankvergunning bezit.

Alle deposito's bij dezelfde kredietinstelling worden opgeteld om het bedrag te bepalen dat wordt gedekt. Die methode wordt ook toegepast als een kredietinstelling onder verschillende bankmerken actief is. Spaarders die hun geld bij faillissement integraal willen terugkrijgen, spreiden het best hun deposito's over verschillende KI van diverse bankmerken.

9.2.2. BESCHERMING VAN BELEGGINGSTEGOEDEN

Als een beleggingsonderneming niet meer in staat is om beleggingstegoeden (tegoeden van gelden bestemd voor of voortkomend van beleggingsverrichtingen in financiële instrumenten) terug te betalen, keert het Garantiefonds uit binnen drie maanden. In België is de bescherming goed voor een bedrag van 100.000 euro. In de andere lidstaten is de bescherming minimaal 20.000 euro.

9.2.3. BESCHERMING VAN LEVENSVZERKERINGEN

Tak 21-levensverzekeringsovereenkomsten naar Belgisch recht (met uitzondering van de producten van de tweede pensioenpijler en aanvullende pensioenen voor zelfstandigen) zijn verzekerd tot 100.000 euro per verzekeringnemer en per verzekeringsonderneming. De terugbetaling gebeurt na drie maanden, maar deze periode kan verlengd worden.

Het Belgisch stelsel dekt geld op tak21-spaarverzekeringen, maar dit geldt niet noodzakelijk in andere landen zoals Luxemburg en Frankrijk.

De gedupeerde cliënten moesten worden uitbetaald bij faillissement van onder andere:

- bank Max Fisher (9 januari 1997);
- beursvennootschap 'Logé & Associés' (1999);
- (IJslandse) Kaupthing Bank (2008);
- Apra Leven (2011);
- Optima Bank (2016).

9.3. BESCHERMING VAN HET BESCHERMINGSFONDS

Het Beschermingsfonds beschermt de financiële instrumenten die de cliënt in bewaring heeft gegeven. Bij faillissement blijft de cliënt de rechtmatige eigenaar van de effecten die hij aan de financiële instelling heeft toevertrouwd. Ze kunnen door de curator geenszins in de boedel van het faillissement worden opgenomen. Als de cliënt na teruggave van de effecten toch nog een vordering zou hebben op de failliete instelling, dan voorziet de beschermingsregeling in een maximale dekking van 20.000 euro.

INFO BESCHERMING: WETTELIJK VERPLICHT!

De financiële instellingen zijn wettelijk verplicht om één keer per jaar een fiche te bezorgen aan hun klanten met de elementen van de bescherming van de deposito's: beschermingslimiet, hoe het fonds tussenkomt, en dergelijke meer.

9.4. AFWIKKELINGSFONDS

Het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds of single resolution fund (SRF) is een noodfonds dat in tijden van crisis kan worden gebruikt. Het moet voorkomen dat banken failliet gaan nadat andere opties zijn uitgeput.

Het fonds wordt gefinancierd door de banksector zelf. Alle banken van de bankenunie van de EU moeten een jaarlijkse vergoeding (zogenaamde bijdragen) aan het fonds betalen. Het bedrag dat een bank moet betalen, is gebaseerd op een grootte- en risicocomponent.

Het fonds werd opgebouwd over een periode van 8 jaar, die begon in 2016 en eindigde in 2023. Dit werd gedaan door de nationaal geïnde bijdragen samen te voegen.

EXTRA INFORMATIE: BANKENUNIE

De bankenunie was cruciaal voor de verwezenlijking van de Economische en Monetaire Unie in de EU. De bedoeling ervan was: banken versterken, niet-levensvatbare banken afwikkelen, bankregels en -toezicht harmoniseren.

De bankenunie berust op 3 pijlers:

- het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme;
- het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme;
- het Europees depositoverzekeringstelsel.

10. BEMIDDELAARS OF TUSSENPERSONEN

Het beroep van tussenpersoon in het bank-, verzekerings- en/of kredietwezen is in België wettelijk geregeld. Er zijn statuten voor:

- bemiddelaar in bank- en beleggingsdiensten;
- verzekeringsbemiddelaar;
- (krediet)bemiddelaar, in hypothecair krediet en/of bemiddelaar in consumentenkrediet.

Veel tussenpersonen combineren en zijn zowel in bank-, verzekerings- en/of kredietbemiddeling actief.

Iedere tussenpersoon moet zich laten registreren bij de FSMA tegen betaling van een jaarlijks inschrijvingsrecht. Die maakt bij registratie een onderscheid tussen:

- niet-onafhankelijke tussenpersonen of agenten: onderworpen aan de exclusiviteitseis;
- onafhankelijke tussenpersonen of makelaars: bieden producten aan van meerdere maatschappijen;
- VVD of verantwoordelijken voor de distributie en PCP of personen in contact met publiek: personeelsleden van tussenpersonen. Een VVD is verantwoordelijk en oefent toezicht uit op de PCP(s).

Verzekeringsmakelaars moeten de FSMA onverwijld informeren over elke wijziging van de gegevens die vermeld staan in het inschrijvingsdossier. Ze moeten ook uiterlijk op het ogenblik van de aanduiding van een VVD diens identiteit meedelen aan de FSMA.

Baloise Belgium betaalde een boete van 250.000 euro omdat ze samenwerkte met tussenpersonen zonder inschrijving. (*De Tijd*, 17/12/2019). In 2026 kreeg Vanbreda Risk & Benefits een minnelijke schikking bestaande uit de betaling van 75.000 euro en een nominatieve publicatie op de FSMA-website. Vanbreda Risk & Benefits had immers een inbreuk gepleegd op haar verplichtingen. Ze had gedurende twee jaar geen enkele van de vijftien wijzigingen van het aantal PCP meegedeeld, het vertrek van twee van haar VVD niet dadelijk aan de FSMA gemeld noch de aanduiding van vijftien nieuwe VVD uiterlijk op het moment van die aanduiding. (*FSMA-nieuwsbrief*, 10/03/2026)

De verzekeringsgroep **P&V** trof in mei 2026 een schikking van 150.000 euro met de FSMA. De verzekeraar werd op de vingers getikt, omdat hij te laat had opgemerkt dat een van zijn tussenpersonen niet langer de toelating had om polissen te verkopen aangezien hij geschrapt was van de FSMA-registratielijst. (*De Tijd*, 19/05/2026)

10.1. BEMIDDELAARS IN DE BANK- EN BELEGINGSDIENSTEN

10.1.1. OMSCHRIJVING

De FSMA-website beschrijft de activiteiten van bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten als volgt: “spaarders en beleggers enerzijds en vergunde ondernemingen anderzijds met elkaar in contact brengen om voor rekening van de vergunde onderneming een of meerdere van de volgende diensten tot stand te brengen:

- het in ontvangst nemen van deposito’s en andere terugbetaalbare gelden;
- het ontvangen en doorgeven van orders met betrekking tot een of meer financiële instrumenten;
- het plaatsen van financiële instrumenten zonder plaatsingsgarantie;
- de verhandeling van effecten van (alternatieve) openbare collectieve beleggingen.

Promotie van voormelde diensten is eveneens bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten.”

10.1.2. WETGEVING

De tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten zijn onderworpen aan de wet betreffende de bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten, ook wel de Wet Willems genoemd.

WET WILLEMS

De wet maakt een onderscheid tussen:

1. Een bankagent of een gevolmachtigd agent: een zelfstandige die handelt in naam en voor rekening van ‘één’ KI. Er geldt dus een ‘exclusiviteitseis’ met een beperking van aanbod als gevolg.

EXTRA INFORMATIE: AGENT

Het statuut van bankagent wordt dikwijls gecombineerd met dat van verzekeringsmakelaar (of -agent). Voor de kredieten zit een agent ook meestal vast aan een principaal, hoewel een combinatie met kredietmakelarij ook voorkomt.

BNP Paribas Fortis gebruikt naast eigen bankkantoren Fintro-agentschappen als distributiekanaal. Sommige KI werken uitsluitend met gevolmachtigde agenten en hebben zo goed als geen eigen kantoren. Spaarbanken werken meestal uitsluitend met gevolmachtigde agenten.

2. Bankmakelaars: zij kunnen producten aanbieden van meerdere banken en kunnen zoeken naar de beste producten op de markt. Een bankmakelaar moet cashless werken: enkel girale geldbewegingen zijn toegelaten. Het verkopen van spaar-, zicht- en termijndeposito’s is mogelijk, maar de rekeningen mogen enkel geprovisioneerd worden door overschrijving van een andere rekening.
3. Verantwoordelijken voor de distributie (VVD) en personen in contact met het publiek (PCP).

Ze moeten ingeschreven zijn in het ‘register van de tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten’ van de FSMA. Er zijn wettelijke voorwaarden verbonden aan erkenning:

- beschikken over de vereiste beroepskennis;
- praktische ervaring in bank- en beleggingsdiensten hebben;
- bijscholingsplicht;
- aantonen voldoende financiële draagkracht onder vermelding van waarborg- of borgstellingverbintenis (niet van toepassing op de bankagenten);
- onderschrijven van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

HSBC Private Bank Genève oefende in België onwettig het beroep uit van financieel tussenpersoon: ze had geen vergunning. Daarentegen bewezen de gekeurde bankgegevens zwart op wit dat de Zwitserse bankiers contacten hadden met Belgische cliënten in België, soms bij hen thuis of op het werk, maar vaak ook in hotels in Antwerpen en Brussel.

10.2. (NEVEN)VERZEKERINGSTUSSENPERSONEN

10.2.1. OMSCHRIJVING

Een verzekeringstussenpersoon is geen partij in het verzekeringscontract, maar heeft een louter bemiddelende functie: hij brengt de partijen met elkaar in contact. Een bemiddelaar heeft verschillende taken:

- een verzekeraar zoeken mits info over verzekeringnemer en te verzekeren risico;
- het contract in orde brengen;
- afhandelen van schadegeval of vereffening (bij levensverzekering);
- opvolgen mededelingsplicht (schadeverzekeringen) en wijzigingen aan verzekerd risico.

10.2.2. WETGEVING

De toegang tot het beroep van verzekeringsbemiddelaar is geregeld bij de wet betreffende de verzekeringsbemiddeling en de distributie, ook wel de Wet Cauwenberghs genoemd, en werd volledig overgenomen in de Wet Verzekeringen van 4 april 2014. Hij is van toepassing op:

- zelfstandige verzekeringstussenpersonen;
- directe verzekeraars;
- banken, verzekeringskantoren, et cetera met personeel voor de distributie van verzekeringen. Ze moeten per hoofdzetel minstens een of twee verantwoordelijken voor de verzekeringsdistributie aanstellen. Op het niveau van de kantoren moet ten minste één verantwoordelijke voor de verzekeringsdistributie (VVD) worden aangewezen. Bovendien moeten de overige personeelsleden die verzekeringen aanbieden of verkopen, beschikken over een basiskennis van de verzekeringen die ze aanbieden.

De wet maakt een onderscheid tussen:

1. Onafhankelijke tussenpersonen die geen enkel contract hebben met een verzekeringsonderneming en die zich 'verzekeringsmakelaar' mogen noemen.
2. Niet-onafhankelijke tussenpersonen die geen vrije keuze van verzekeringsonderneming hebben zijn de 'verzekeringsagenten'.
3. Verantwoordelijken voor de distributie van verzekeringen (VVD) en personen in contact met het publiek (PCP) zijn vooral personeelsleden van verzekeringstussenpersonen en ook bankbedienden die door hun werkgever zijn aangesteld als verantwoordelijke of verkoper van verzekeringen aan het publiek.

Callant Verzekeringen, gespecialiseerd in niches zoals verzekeringen voor boten, medische sector, en fietsen, behoort tot de top tien van de verzekeringsmakelaars. De grootste makelaars zijn AION, March en Vanbreda Risk & Benefits.

De coöperatieve verzekeraar P&V verkoopt zijn polissen via een netwerk van exclusieve agenten.

EXTRA INFORMATIE: ANDERE TYPES TUSSENPERSONEN

Verzekeringssubagenten werken onder verantwoordelijkheid van een makelaar of agent. Gevolgmachtigde onderschrijvers treden op in het kader van verzekeringen voor speciale producten en diensten (scheepvaart, vrachtvervoer, kunstwerken, ...). Ze sluiten zelf de verzekering af in eigen naam en voor rekening van de verzekeringsonderneming.

Om zich te kunnen inschrijven moeten de verzekeringsbemiddelaars voldoen aan een aantal wettelijke voorwaarden:

- theoretische en praktische beroepskennis, examenplicht, bijscholingsplicht;
- voldoende financiële draagkracht;
- professionele betrouwbaarheid;
- beroepsaansprakelijkheidsverzekering onderschrijven (met uitzondering van VVD en PCP).

10.2.3. INSURANCE DISTRIBUTION DIRECTIVE (IDD)

Op 28 december 2018 trad de wet van 6 december 2018 tot omzetting van de Insurance Distribution Directive (IDD) in werking. Deze 'Europese Verzekeringsrichtlijn' harmoniseerde de regels omtrent de distributie van (her)verzekeringen binnen de EU. Een aantal veranderingen waren:

1. Verzekeringsdistributie in plaats van verzekeringsbemiddeling:
De regels van de IDD gelden voor alle ondernemingen die verzekeringsproducten aanbieden:
 - verzekeringstussenpersonen;
 - verzekeringsondernemingen;

- nevenverzekeringstussenpersonen: ondernemingen die in bijberoep verzekeringen aanbieden in aanvulling op een goed of diensten (reizen, telefoons, fietsen, auto's, ...)
- vergelijkende websites waar klanten rechtstreeks of onrechtstreeks een contract kunnen afsluiten.

Niet enkel de verkoop van verzekeringsproducten, maar ook klantenprospectie, het beheer van een bestaande verzekeringsportefeuille en assisteren bij schadebeheer is verzekeringsdistributie. Voor al deze activiteiten moet men ingeschreven zijn bij de FSMA.

2. Rol van de VVD:

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen

- de effectieve leiders die 'de facto' verantwoordelijk zijn voor het geheel van de verzekeringsactiviteit;
- de VVD die het toezicht uitoefenen op de door de tussenpersoon tewerkgestelde PCP's, in het bijzonder op hun vorming en bijscholing.

- ## 3. Nieuwe categorie: nevenverzekeringstussenpersonen of ondernemingen die in bijberoep verzekeringen aanbieden als dienst, aanvullend op een goed of dienst die de hoofdactiviteit uitmaakt (reizen, smartphones, fietsen, auto's, ...).

10.2.4. CONCRETISERING VERPLICHTINGEN

De verzekeringsondernemingen die de activiteit van verzekeringsdistributie uitoefenen, moeten een of meer natuurlijke personen als verantwoordelijken voor de distributie aanduiden. Deze personen moeten aan bepaalde voorwaarden inzake beroepskennis en vakbekwaamheid voldoen. Bovendien moeten de verzekeringsondernemingen garanderen dat de geldende vereisten voor de verantwoordelijken voor de distributie permanent worden nageleefd. Tot slot moeten de verzekeringsondernemingen een dossier samenstellen met daarin de informatie waaruit blijkt dat aan die vereisten is voldaan.

Minnelijke schikking met Lloyd's Insurance Company

De FSMA trof een minnelijke schikking van 300.000 euro en vermelding op de website omdat op 1 september 2023 38,5% van de verantwoordelijken voor de distributie van Lloyd's Insurance Company NV niet de vereiste beroepskennis en vakbekwaamheid bezaten. De betrokkenen voldeden niet aan de vereiste wettelijke voorwaarden om als verantwoordelijken voor de distributie te worden aangeduid, en dit gedurende een periode van een maand tot meer dan twaalf maanden, met een gemiddelde van 9,5 maanden. (Bron: *FSMA-nieuwsbrief*, 17/12/24)

10.3. KREDIETGEVER EN KREDIETBEMIDDELAAR

Ook de activiteit van kredietgever en kredietbemiddelaar is in België gereguleerd. Iedere kredietgever moet een vergunning hebben van de FSMA (uitgezonderd KI, verzekeringsmaatschappijen, EGI en betalingsinstellingen). Kredietbemiddelaars daarentegen moeten beschikken over een 'attest kredietbemiddeling' om geregistreerd te worden bij de FSMA.

Boek VII van het WER stelt grof samengevat dat de kredietbemiddelaar een natuurlijk persoon of rechtspersoon is die niet optreedt als kredietgever maar die wel tegen een vergoeding:

1. aan consumenten kredietovereenkomsten voorstelt of aanbiedt;
2. namens de kredietgever met consumenten kredietovereenkomsten sluit.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen bemiddelaars in hypothecaire kredieten (kredietmakelaars, -agenten, -subagenten) en bemiddelaars (makelaars, agenten al dan niet in nevenfunctie) in consumentenkredieten (of een combinatie van de beide). Ook hier zijn er VVD's en PCP's.

Hypotheekwinkel is een netwerk van Vlaamse kredietmakelaars die samenwerken met 25 banken. Ook Immotheker is een hypotheekmakelaar.

EXTRA INFORMATIE: CUMUL VAN ACTIVITEITEN

Het cumuleren van een krediet- of verzekeringsactiviteit met een activiteit van bemiddeling in bank- en beleggingsdiensten is wettelijk geregeld. De combinatie van de activiteit van verzekerings- of kredietbemiddeling daarentegen kan wel. De tussenpersoon moet wel zorgen dat:

- de beide activiteiten autonoom uitgeoefend worden;
- er geen verwarring ontstaat bij de klant over het statuut van de tussenpersoon voor de verschillende activiteiten;
- er geen belangenconflicten zijn.

Minnelijke schikking van 25.000 euro met Ikea

In december 2024 trof de FSMA een minnelijke schikking van 25.000 euro met Ikea n.a.v. een inbreuk op de regelgeving inzake consumentenkrediet. Ikea is sedert 2018 ingeschreven in het register voor bemiddelaars in consumentenkrediet en ze meldde toen dat 19 medewerkers instonden voor bemiddeling. Nadien werd dit aantal verschillende keren gewijzigd en waren er in januari 2024 84 medewerkers die aan kredietbemiddeling deden. Ikea had de namen van die bemiddelaars niet doorgegeven en daardoor bemiddelden er medewerkers die niet in het register stonden. (Bron: *FSMA-nieuwsbrief*, 17/12/2024)

11. ANDERE INSTELLINGEN

Ondanks het reeds uitgebreid overzicht van het financiewezen, hebben we nog niet alle betrokken instellingen besproken. Zo zijn er ook nog:

- onafhankelijke financiële planners;
- wisselkantoren;
- borgstellingsmaatschappijen.

EXTRA INFORMATIE: INTERNATIONALE INSTELLINGEN

Een beetje contradictorisch volgt aan het einde van het hoofdstuk over het 'Belgisch' financiewezen een korte opsomming van 'internationale' instellingen vanwege hun samenwerking met of invloed op de Belgische financiële sector.

BASELCOMITÉ

Het Baselcomité is een overkoepelend orgaan van centrale banken dat vergadert in Basel (Zwitserland). Het is samengesteld uit de belangrijkste toezichhouders van de wereld: oorspronkelijk de centrale banken van de G-10 landen, maar later ook die van de groei landen (Zuid-Afrika, Brazilië, Rusland, India, China). De Bank voor Internationale Betalingen (BIB) verzorgt het secretariaat.

De doelstellingen van het Baselcomité zijn:

- aanbevelingen doen over het toezicht op en de regulering van de KI met als basis het nationale banktoezicht op elkaar af te stemmen: het vaardigt kapitaalregels uit voor de banken;
- een ontmoetingsplaats zijn voor de autoriteiten die zich bezighouden met banktoezicht.

Het Baselcomité heeft geen supranationale bevoegdheden om haar bepalingen op te leggen en formuleert enkel 'aanbevelingen'. Veelal worden die overgenomen in Europese richtlijnen en de nationale prudentiële wetgeving.

De standaarden die het Baselcomité vooropstelt, zijn bekend onder de Basel I, II en III-regels. De laatste regels werden in 2010 goedgekeurd en komen erop neer dat de banken aan strengere kapitaalsvoorwaarden moeten voldoen om een herhaling van de financiële crisis van 2008 te vermijden.

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN

De Bank voor Internationale Betalingen (BIB), in Basel opgericht, is de bank voor de centrale banken: zij brengen een deel van hun deviezenvoorraad onder bij de BIB, die zorgt voor de herbelegging van die fondsen op de internationale markten. Daarnaast verstrekt de BIB de nodige steunkredieten of voorschotten aan die centrale banken.

EUROPESE INVESTERINGSBANK

De Europese Investeringsbank (EIB) werd opgericht om bij te dragen tot de evenwichtige economische ontwikkeling van de Unie en dit via het toekennen van goedkope kredieten ter financiering van investeringsprojecten. De EIB besteedt eveneens veel aandacht aan de Europese klimaatdoelstellingen via financiering van klimaatprojecten. Daarnaast ontwikkelde de EIB een speciaal fonds voor het aanmoedigen van investeringen in innovatieve ondernemingen om op die manier de toegang tot risicofinanciering te vergemakkelijken.

De EIB werkt voor haar kredietprogramma samen met heel veel partners uit de EU. De kredieten worden zowel aan overheidsinstellingen als aan bedrijven en banken toegekend met de bedoeling de economische ontwikkeling en het concurrentievermogen van de bedrijven te ondersteunen.

België is een vrij goede klant van de **EIB** omdat ze al verschillende infrastructuurwerken financierde. De bank werkt ook samen met ING, KBC en BNP Paribas Fortis voor het verstrekken van kredieten aan kmo's die dankzij de EIB-steun goedkopere leningen kunnen krijgen.

In 2015 sloot de EIB een financieringsakkoord met Bekaert om zijn onderzoeksinspanningen te vergroten en zijn marktpositie te verbeteren. Bekaert kreeg een financiering van 75 miljoen euro omdat het nieuwe materialen ontwikkelt in de autosector en omdat het werkt aan een milieuvriendelijk productieproces waarbij voor draaddeklagen geen giftige stoffen worden gebruikt.

DOE DE TEST!

Scan onderstaande code voor interactieve oefeningen over dit hoofdstuk.

